AWW

Handleiding interne procedures in toepassing van de norm van het IAB betreffende de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Laatste update: 21/03/2019

1. Inleiding

Deze handleiding heeft tot doel om de in ons kantoor toe te passen procedures vast te leggen inzake de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, met inbegrip van de te gebruiken werkdocumenten.

Deze procedures dienen te worden geïntegreerd in de gebruikelijke controles van de dossiers en de opdrachten, met als opzet enerzijds, de verplichtingen van de beroepsbeoefenaars betreffende de preventieve antiwitwaswet na te komen, en anderzijds om door middel van de formalisering van de uitgevoerde taken te kunnen aantonen dat het door de wet en Reglement vereiste klantenonderzoek werd uitgevoerd en het geheel van de wettelijke en normatieve verplichtingen werd nagekomen.

Elke beroepsbeoefenaar van ons kantoor, zoals bedoeld in artikel 1, 5° van de antiwitwasnorm, wordt geacht zich in te zetten voor de toepassing, alsook de naleving van de norm en de huidige procedurehandleiding, teneinde enerzijds risico's op een misbruik van ons kantoor voor witwasdoeleinden of de financiering van terrorisme maximaal te beperken, en anderzijds het risico te beperken dat onze tuchtrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid in het gedrang zou komen in geval een dergelijke verrichting zich zou voordoen bij een van onze klanten.

Teneinde in de meest algemene zin te vermijden dat ons kantoor een zakelijke relatie zou aangaan met dubieuze personen, in de zin van de betreffende wetgeving, zal bij het cliëntenacceptatiebeleid en de aanvaarding van opdrachten de nodige voorzorg worden genomen en de gepaste waakzaamheid aan de dag worden gelegd. Bijgevolg zal de mededeling van een vermoeden van witwassen aan de Cel voor financiële informatieverwerking (CFI) in principe uitzonderlijk voorkomen.

Aanvullend bij de huidige handleiding kunnen de Omzendbrief van het IAB, uitgevaardigd in toepassing van de wet, evenals voornoemde norm, nuttig en regelmatig worden geconsulteerd.

In geval de medewerkers zich vragen stellen bij een verrichting, bij een cliënt of meer algemeen bij de toepassing van de wet of in geval van een vermoeden van witwassen, neemt de dossierverantwoordelijke, zoals aangeduid in Admin-Consult, vooreerst contact op met één van de zaakvoerders en vervolgens met de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet binnen het kantoor, zodat deze, voor zover als nodig, een intern verslag kan opstellen zoals bedoeld in art. 14 van de wet.

2. Aanduiding van verantwoordelijke voor de toepassing van de wet in ons kantoor.

Ons kantoor heeft een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet aangeduid. Deze heeft onder meer tot opdracht het opzetten en de opvolging van de interne controleprocedures.

In ons kantoor is de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet:

Naam en voornaam: Decock Jeroen

Tel.: 051/69.03.56

Email: jeroen@devaccount.be

Indien betrokkene niet beschikbaar is kan men contact nemen met:

Naam en voornaam: Decaesstecker Koen

Tel.: 051/69.03.56

Email: koen@devaccount.be

De rol van de AWW-verantwoordelijke bestaat erin binnen ons kantoor te waken over de toepassing van de norm en van de huidige handleiding van interne controleprocedures.

In het geval dat er een melding aan de CFI moet worden gedaan, is hij/zij de persoon die hiermee belast is en tot wie men zich binnen het kantoor zal richten.

Hij/Zij is tevens de contactpersoon voor de opvolging van bijkomende informatievragen vanwege de CFI, evenals voor contacten met het bevoegde instituut. Hij/Zij waakt over de opleiding en informatieverstrekking van de werknemers en vertegenwoordigers, al dan niet zelfstandigen, van ons kantoor.

Voor de overige taken wordt verwezen naar punt 6.3. van de Omzendbrief van het IAB.

3. Leidraad voor acceptatie van klanten.

3.1. Algemene factoren bij aanvaarding van klanten

De antiwitwasregels zijn een aanvulling op de algemene regels en brengen de toepassing van specifieke verplichtingen en procedures met zich mee.
Dit betekent dat, vooraleer de antiwitwasregels kunnen toegepast worden, in eerste instantie volgende criteria in overweging moeten worden genomen:

- Activiteitensector;
  Ons kantoor neemt geen cliënten aan uit volgende sectoren:
  - Internationale wapenhandel
  - Diamantsector
  - Casino's & Weddenschappen

  Voor cliënten uit volgende sectoren geldt een verhoogde waakzaamheid. Zij kunnen pas aanvaard worden wanneer zij voldoen aan de check inhoudingsplicht RSZ en directe belastingen beschikbaar op de website van de FOD Financiën :
  - Bouwsector
  - Kunst & Antiek
  - Horecasector
  - Schoonmaak
  - Tweedehandsvoertuigen
  - Transport

- Solvabiliteit of het risico op discontinuïteit;
  Ons kantoor neemt geen cliënten aan waarbij een WCO-procedure loopt.

- Geografische ligging cliënt;
  Ons kantoor neemt geen cliënten aan gevestigd in landen waarvoor, volgens de Europese Commissie, een verscherpte waakzaamheid aan de dag moet worden gelegd worden; of die gevestigd zijn in belastingparadijzen vermeld op de zwarte lijst van de Europese Unie:
  - Afghanistan
  - Bahrein
  - Barbados
  - Bosnië-Herzegovina
  - Ethiopië
  - Grenada
  - Guam
  - Guyana
  - Irak
  - Iran
  - Noord-Korea
  - Zuid-Korea
  - Laos
  - Marshalleilanden
  - Macau
  - Mongolië

- Namibië
- Palau
- Panama
- Samoa
- Amerikaans Samoa
- Saint Lucia
- Sri Lanka
- Syrië
- Trinidad en Tobago
- Tunesië
- Uganda
- Vanuatu
- Verenigde Arabische Emiraten
- Yemen

➢ Respecteren van de onafhankelijkheidsregels;
Ons kantoor kan een cliënt slechts aanvaarden op voorwaarde dat:
- De dossierverantwoordelijkes en de zaakvoerders geen directe financiële belangen bezitten in de betreffende cliënt of een met hem verbonden partij,
- De dossierverantwoordelijkes en de zaakvoerders geen indirecte financiële belangen bezitten in de betreffende cliënt die voor één van beide partijen van grote betekenis is,
- De naaste familieleden van de dossierverantwoordelijkes en de zaakvoerders eveneens geen dergelijke financiële belangen bezitten, tenzij deze belangen van te verwaarlozen betekenis zijn,
- De dossierverantwoordelijkes en de zaakvoerders geen belangrijke functies vervullen bij de betreffende cliënt.

➢ Overige informatie met betrekking tot de potentiële dienstverlening;
  - bv: redenen waarom de cliënt ons kantoor wil aanstellen en de vorige beroepsbeoefenaar niet opnieuw wil aanstellen;
  - bv: het ontbreken van specifieke competenties binnen het kantoor om de opdrachten van de klant correct uit te voeren;
  - …

3.2. Factoren in toepassing van de AWW

Het kantoor houdt, in deze context, rekening met de volgende factoren bij het bepalen van de aanvaardbaarheid van klanten:

➢ De identiteit, zakelijke reputatie, integriteit van de cliënt, de belangrijkste bestuursleden en de lasthebbers van de cliënt en de uiteindelijke begunstigden van de cliënt;

  - bv. agressieve interpretatie van de boekhoudkundige Reglementen en de interne controleomgeving in de context van wettelijke opdrachten.

  - Het publieke profiel van de potentiële cliënt dat twijfels doet rijzen over zijn integriteit

- Een aan de entiteit niet -aangepaste operationele en controle-omgeving

- Aanwijzingen dat de cliënt, hetzij zelf, hetzij door de aard van zijn werkzaamheden betrokken kan zijn bij het witwassen van geld of andere criminele activiteiten (zie de punten 7.1. en 8 van deze handleiding);

- Aanwijzingen dat de cliënt door zijn houding of door het verstrekken van onvolledige informatie of het niet mededelen ervan de correcte uitvoering van de opdracht wil bemoeilijken en dit op een manier die twijfel doet ontstaan over de integriteit van de cliënt;

- De financiële toestand en zijn vermogen om erelonen te betalen;

    - De cliënt biedt aan abnormaal hoge erelonen te betalen en/of biedt aan om belangrijke erelonen in contanten te betalen.

- De vraag of er verhoogde frauderisico's zijn (zie risicobeleid);

- De vraag of er verhoogde frauderisico's in de zin van de AWW zijn (zie risicobeleid);

- Huidige of vroegere relaties met andere beroepsbeoefenaars (bv. vroegere of momenteel lopende contracten) en in het bijzonder informatie die wijst op het bestaan van een mogelijk witwasrisico.

3.3. Mogelijke bronnen van informatie

Enkele van de mogelijke informatiebronnen voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van klanten zijn:

- Vorige professionele adviseurs/beroepsbeoefenaars,…. ;
- Onderzoeksbureaus of informatieverstrekkende bedrijven (vb. Companyweb, Dun& Bradstreet, Graydon, Infobase, Vadis …);
- Ministeries, toezichthoudende instanties en handelsorganisaties;
- Zakelijke contacten en bestaande klanten in vergelijkbare bedrijven;
- Publiek beschikbare informatie, zoals jaar-/tussentijdse verslagen, informatieve circulaires en een lijst van sancties;
- Persdiensten of -commentaar en andere via het internet beschikbare informatie.
- Aanwezigheid op social media (linkedin, facebook, instagram, …)

3.4. Modaliteiten

3.4.1.Beslissingsbevoegdheid

De aanvaarding van een cliënt of van een opdracht behoort in ons kantoor tot de verantwoordelijkheid van de zaakvoerders, na analyse van de karakteristieken van de (potentiële) cliënt.

3.4.2.Formulieren

Bij de aanvaarding van klanten en opdrachten zullen volgende documenten T-schijf -> DEVACCOUNT CONSULT BVBA > Info -> Deontologie > Clientacceptatie worden gebruikt:

- DEVACCOUNT_FicheNieuweKlant inclusief risicobepaling
- Beslissingsboom I - Aanknopen van zakenrelatie met nieuwe, rechtstreekse cliënt - natuurlijke persoon
- Beslissingsboom II - Aanknopen zakenrelatie met nieuwe, rechtstreekse cliënt - entiteit

De klantfiche en het formulier risicobepaling moeten met aandacht worden ingevuld en dit in principe voorafgaand aan elke acceptatie. Op basis van deze documenten zullen de zaakvoerders, in samenspraak met de medewerker die het klantencontact voerde, beslissen over het al dan niet accepteren van de cliënt. Tijdens de evaluatie worden de beslissingsbomen overlopen en wordt het formulier risicobepaling vervolledigd. Na cliëntacceptatie worden de klantgegevens en de risicobeoordeling gedigitaliseerd in Admin-Consult, waar ze regelmatig worden geactualiseerd.

3.4.3.Praktische procedure in ons kantoor

De praktische uitwerking van de cliëntenacceptatie wordt beschreven in de procedure nieuwe klant.

3.5. Wanneer, wat en hoe?

De waakzaamheidsverplichtingen dienen te worden uitgevoerd vóór de aanvaarding van klanten en opdrachten (zie Omzendbrief van het IAB).

In die optiek dienen de volgende procedurele stappen gezet te worden door de dossierverantwoordelijken als onderdeel van cliëntenacceptatie, opdrachtacceptatie en de opvolging van de cliënt en de opdracht.

3.5.1.Wanneer?

In principe dienen klantenonderzoeksmaatregelen verricht te worden voorafgaand aan de aanvang van de opdracht.

In gevallen waar het witwasrisico als laag wordt ingeschat en beperkt tot de omstandigheden opgesomd in de brief van het IAB kan het tijdstip van het verrichten van de klantenonderzoeksmaatregelen worden uitgesteld. In dergelijke situaties dienen de klantenonderzoeksmaatregelen wel zo snel mogelijk te worden afgerond na het eerste contact. [zie art 3 Reglement & 4.2.3. Omzendbrief]

3.5.2.Wat & hoe?

Het verrichten van een klantenonderzoek[1] omvat minimaal en in ieder geval (via het volledig invullen van de toepasselijke formulieren en documenteren op basis van documenten of informatie afkomstig van een betrouwbare en onafhankelijke bron):

- identificatie van de cliënt en verificatie van diens identiteit;
- identificatie van de lasthebber van de cliënt die de opdrachtbrief tekent;
- indien van toepassing, de identificatie van de natuurlijke persoon (of personen) die uiteindelijk eigenaar is/zijn (d.i. de persoon die meer dan 25% van stemrechten/aandelen bezit of die de controle uitoefent over 25% of meer van het vermogen) van de cliënt en/of de persoon namens wie een opdracht wordt uitgevoerd ("de uiteindelijke begunstigde[2]") en dit te controleren, door middel van risicogeoriënteerde en adequate maatregelen;
- het doel van de zakelijke relatie in het licht van de activiteiten van de cliënt, met inbegrip van zijn bedrijfsvoering, omschrijven. Ter zake kan men bv de offerte of het ontwerp van opdrachtbrief raadplegen;
- bepalen van een risicoprofiel voor elke cliënt (zie punt 8 van deze handleiding)

Elk van de klantenonderzoeksmaatregelen opgesomd hierboven dient uitgevoerd te worden, maar de kantoorverantwoordelijken kunnen de omvang van dergelijke maatregelen op een "risk-based approach" bepalen en dit naargelang van het type cliënt, de sector, de aard van de transactie, de betrokken jurisdicties, de zakelijke relatie, en andere.

De kantoorverantwoordelijken moeten kunnen aantonen dat de genomen maatregelen in verhouding staan tot het risico zoals bepaald. Met andere woorden, van de kantoorverantwoordelijken wordt ter zake verwacht dat zij een redelijk oordeel toepassen.

3.6. Vrijstellingen van de identificatieverplichting

De AWW-wet voorziet anderzijds in diverse vrijstellingen van de identificatieverplichting om reden van het persoonlijke profiel van de betrokken cliënt of van zijn uiteindelijke begunstigde(n) als:

a) de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een kredietinstelling is of een financiële instelling die in België, in een van de EER-landen of gevestigd is in een derde land aangeduid door de Koning[3];
b) de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een beursgenoteerde vennootschap is waarvan de effecten in een EER-land zijn toegelaten tot verhandeling op een

[1] "client due diligence" (CDD) maatregelen

[2] Voor een definitie van de uiteindelijke begunstigde: Omzendbrief betreffende de verplichtingen inzake identificatie en kantoororganisatie in toepassing van het Reglement IAB - 4.3.1.2.

[3] De koning heeft bij K.B. van 19 juli 2013 (B.S. 25.07.2013) volgende landen aangeduid : Australië, Brazilië, Canada, Hong Kong, India, Japan, Zuid-Korea, Mexico, Singapore, Zwitserland, Zuid-Afrika, Verenigde Staten

gereglementeerde markt of een vennootschap genoteerd op de beurs in een derde land aangeduid door de Koning[5]

c) de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een Belgische openbare instantie of een Belgisch overheidsbedrijf is (federale, communautaire, gewestelijke, provinciale of gemeentelijke overheid, beroepsorden zoals het BIBF, IAB of het IBR, overheidsbedrijven zoals de Post, Belgacom, BATC, BIAC of de NMBS);

d) de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een Europese overheid of openbare instelling is en opgenomen in een door de Koning opgemaakte lijst[4].

Deze vrijstelling van de identificatieverplichting heeft betrekking op zowel de cliënt zelf als op zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigden.

De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om schriftelijk vast te leggen op welk(e) document(en) hij zich heeft gebaseerd bij zijn beslissing om van de vrijstelling van de identificatieverplichting gebruik te maken, en deze bij te houden.

Bovendien kan de beroepsbeoefenaar in geen geval een beroep doen op een vrijstelling van de identificatieverplichting zodra de omstandigheden vermoedens van witwassen van geld meebrengen op het moment dat de zakenrelatie aangegaan wordt of daarna. In dit geval dient de beroepsbeoefenaar over te gaan tot de identificatie, overeenkomstig wat in de Omzendbrief ter zake bepaald. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, dient de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte te brengen via een schriftelijk verslag.

3.7. Verscherpte waakzaamheid

In volgende omstandigheden wordt in toepassing van antiwitwaswet door ons kantoor een verscherpte waakzaamheid toegepast:

- als de cliënt (natuurlijke persoon) niet fysiek aanwezig is bij de identificatie
- als de cliënt in het buitenland blijkt te wonen en dus mogelijks een “politiek prominente persoon” is

Voor wat betreft de personen die onder de definitie “politiek prominente persoon” (die in het buitenland woont) verwijzen wij naar paragraaf 4.5.2. van de Omzendbrief van het IAB.

Deze personen kunnen hetzij cliënt, hetzij uiteindelijke begunstigde zijn. Derhalve zal ons kantoor een verscherpte waakzaamheid aan de dag moeten leggen ten aanzien van een cliënt-rechtspersoon of van elke andere juridische constructie waarvan de uiteindelijke

---

[4] De koning heeft bij K.B. van 19 juli 2013 (B.S. 25.07.2013) volgende Europese instellingen opgenomen : - het Europees Parlement; de Raad van de Europese Unie; de Europese Commissie; het Hof van Justitie van de Europese Unie; de Europese Rekenkamer; het Europees Economisch en Sociaal Comité; het Comité van de Regio's; de Europese Investeringsbank; het Europees Investeringsfonds; de Europese Centrale Bank; de Europese Ombudsman; de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming; de Europese Bankautoriteit; de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen; de Europese Autoriteit voor effecten en markten; het Europees Comité voor systeemrisico's; het Europees Systeem voor financieel toezicht; het Bureau voor publicaties van de Europese Unie; het Europees Bureau voor personeelsselectie; de Europese Bestuursschool; de Europese Dienst voor extern optreden.

begunstigde een politiek prominente persoon zou zijn, zoals dit het geval zou kunnen zijn voor patrimoniumvennootschappen, trusts of familiebedrijven die toebehoren aan politiek prominente personen.

Beide situaties worden beschouwd als een verhoging van het witwasrisico en vragen om toepassing van bijkomende maatregelen zoals omschreven in punt 8.3. van deze handleiding.

3.8. Voortdurende waakzaamheid

De documenten, gegevens of informatie dienen op basis van het risicoprofiel regelmatig te worden geactualiseerd. De dossierverantwoordelijke zal het risicoprofiel van de zakelijke relatie jaarlijks beoordelen bij de opmaak van de fiscale aangifte via het AWW-formulier in Admin-Consult. Bij een verhoogd risico worden de zaakvoerders geïnformeerd die beslissen over de verdere samenwerking met de klant, in overleg met de AWW verantwoordelijke.

3.9. Bewaring van documenten

Bij aanvaarding van de klant worden de verzamelde gegevens overgemaakt aan het secretariaat die ze digitaliseert, teneinde te voldoen aan de verplichting om alle verzamelde informatie voor minstens vijf jaar te bewaren.

Verder moeten volgende documenten ook minstens gedurende 5 jaar worden bewaard:

- het intern verslag met bijlagen in het geval van vaststelling van atypische verrichtingen, de analyse hiervan en de beslissing waartoe deze analyse heeft geleid op het vlak van de aan de CFI mee te delen informatie;
- het jaarverslag dat werd opgesteld door de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet (in geval het kantoor een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet aanstelde).

4. Procedure bij de vaststelling van atypische verrichtingen

4.1. Context

Huidige procedure past hoofdstuk 10 van de antiwitwasnorm toe.

Artikel 14 van de antiwitwaswetgeving vereist dat op een bijzonder aandachtige manier onderzocht worden: alle verrichtingen of feiten die bijzonder vatbaar zijn voor witwassen van geld of financiering van terrorisme:

- wegens hun aard of ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt;
- dan wel wegens de begeleidende omstandigheden;
- de hoedanigheid van de betrokken personen;

Over dit onderzoek moet een schriftelijk verslag opgesteld worden[5].

4.2. Mogelijke aanwijzingen van het bestaan een atypische verrichting

De aanwijzingen of knipperlichten die kunnen leiden tot een onderzoek of een verrichting of een feit al dan niet bijzonder vatbaar is voor witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme zijn de volgende:

- inbrengen in natura (oorsprong van de inbreng);
- inbrengen op lopende rekeningen, verrichtingen tussen lopende rekeningen;
- overdrachten van vaste activa (in het bijzonder gebouwen en deelnemingen);
- verwerving van belangrijke vaste activa;
- belangrijke terugnames of inbrengen van contanten;
- verkopen of verrichtingen die door hun aard of bedrag buitengewoon zijn;
- kosten die door hun aard of bedrag ongewoon zijn (in het bijzonder: buitengewone vergoedingen aan derden, buitengewone schadevergoedingen, enz...);
- verrichtingen met een buitengewone sterke marge welke al dan niet aanleiding geven tot het betalen van commissies of vergoedingen;
- storting van belangrijke en niet gewoonlijke vergoedingen, commissies of honoraria;
- ongewone verrichtingen met vreemde landen (al dan niet EU);
- verstrekken van waarborgen tot dekking van verbintenissen van personen die derden zijn t.a.v. de onderneming.

Ten aanzien van klanten met een **verhoogd risico** moet bovendien bijzondere aandacht besteed worden aan volgende verrichtingen:

- belangrijke bancaire verrichtingen met het buitenland die niet in overeenstemming zijn met de kennis die men heeft betreffende zakelijke activiteiten van de cliënt;
- rekeningen van klanten, leveranciers, bank of anderen die onbetaald zijn of waar gedurende lange tijd geen beweging gebeurt.
- …

[5] Zie ook 6.4 van de Omzendbrief betreffende de verplichtingen inzake identificatie en kantoororganisatie in toepassing van het Reglement van het IAB

4.3. Procedure bij vaststelling van één van de criteria:

Als u met één van de onder 4.2. vermelde verrichtingen geconfronteerd wordt dient u:

a. de AWW-verantwoordelijke te informeren zodat deze de verdere procedure kan leiden;
b. verdere informatie te bekomen over:
    - de motivering van de verrichting
    - en de oorsprong van het kapitaal of de goederen waarop de verrichting slaat.

Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat de verrichting bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld of financiering van terrorisme zal de AWW-verantwoordelijke een intern verslag opstellen op basis van het modelformulier in bijlage. Het verslag wordt digitaal bewaard door de AWW-verantwoordelijke op een locatie waar enkel de AWW-verantwoordelijke en Koen DECAESSTECKER toegang tot hebben.

De aanvullende onderzoeken beogen o.a. na te gaan of het mogelijk is dat het kapitaal of de goederen afkomstig zijn van één van de misdrijven opgesomd in artikel 5 van de antiwitwaswet.

Het intern verslag wordt vervolledigd met de omschrijving van de uitgevoerde aanvullende onderzoeken en de te trekken besluiten en ondertekend door de AWW-verantwoordelijke & en Koen DECAESSTECKER.

Indien uit de onderzoeken kan besloten worden dat:

- het feit of de verrichting verband houdt met witwassen van geld of financiering van terrorisme;
- er een vermoeden bestaat dat het feit of de verrichting verband houdt met witwassen van geld of financiering van terrorisme.

moet de AWW-verantwoordelijke :

- een melding van vermoeden opmaken en overmaken aan de CFI
- een kopie van de melding klasseren in het dossier samen met de antiwitwasverslagen

En verder:

- Alle vragen omtrent een eventuele melding aan de CFI dienen steeds doorverwezen te worden naar de AWW verantwoordelijke voor de toepassing van de wet
- wordt aan de cliënt een verhoogd witwasrisico toegekend en is verhoogde waakzaamheid vereist;
- de eventuele mogelijkheid tot verderzetting van de zakelijke relatie met de cliënt dient goedgekeurd te worden door de zaakvoerders.

5. De meldingsplicht aan de CFI

5.1. De meldingsplicht: principe & uitzondering

5.1.1.Principe

In het kader van hun beroepsactiviteiten, zijn de beroepsbeoefenaars gehouden tot het beroepsgeheim en in geval zij deze verplichting niet respecteren kan deze wetsovertreding strafrechtelijk worden bestraft.

De geheimhoudingsplicht van artikel 458 van het Strafwetboek is absoluut, buiten het geval dat de beroepsbeoefenaar wordt opgeroepen om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen (spreekrecht) en buiten het geval dat de wet hen verplicht die geheimen bekend te maken. Voor onze beroepen is de AWW één van die wettelijke uitzonderingen op het beroepsgeheim.

Immers volgens artikel 26 §1 van de preventieve antiwitwaswet moeten (spreekplicht) de externe accountants en externe belastingconsulenten, de erkende boekhouders(-fiscalisten) en de bedrijfsrevisoren, kortweg de beroepsbeoefenaars geviseerd door de preventieve witwaswet die, bij de uitoefening van hun beroep feiten vaststellen waarvan zij weten of vermoeden dat ze verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme, de Cel voor financiële informatieverwerking daarvan onmiddellijk schriftelijk of elektronisch op de hoogte brengen.

Dit artikel 26 § 1 van de preventieve witwaswet vormt dus een belangrijke uitzondering op het hoger gestelde principe van het beroepsgeheim. De genoemde verplichting tot melding aan de CFI, wanneer een vermoeden of zekerheid van witwassen bestaat, staat centraal in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Wat verstaat de wetgever onder witwassen van geld of financiering van het terrorisme?

Art. 5 van de Wet van 11 januari 1993 omschrijft dit als volgt:

***§ 1**. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder "**witwassen van geld**":*

- *de omzetting of overdracht van geld of activa met de bedoeling die illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit die geld of deze activa voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden;*
- *het verhelen of verhullen van de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent;*
- *de verwerving, het bezit of het gebruik van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent;*
- *de deelneming aan, de medeplichtigheid tot, de poging tot, de hulp aan, het aanzetten tot, het vergemakkelijken van of het geven van raad betreffende een van de in de drie voorgaande punten bedoelde daden.*

***§ 2**. Voor de toepassing van deze wet wordt onder **financiering van terrorisme** verstaan : de verstrekking of verzameling van fondsen, op welke wijze ook, rechtstreeks of onrechtstreeks, met de bedoeling of wetende dat deze geheel of gedeeltelijk zullen worden gebruikt door een terrorist of een terroristische organisatie of voor het plegen van een of meerdere terroristische daden.*

*§ 3. Voor de toepassing van deze wet is de **herkomst van geld of activa illegaal** wanneer deze voortkomen uit:*

1° een misdrijf dat in verband staat met :

- *terrorisme of de financiering van terrorisme;*
- *georganiseerde misdaad;*
- *illegale drughandel;*
- *illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie;*
- *handel in clandestiene werkkrachten;*
- *mensenhandel;*
- *exploitatie van de prostitutie;*
- *illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen;*
- *illegale handel in menselijke organen of weefsels;*
- *fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen*
- *ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd;*
- *verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie;*
- *ernstige milieucriminaliteit;*
- *namaak van muntstukken of bankbiljetten;*
- *namaak van goederen;*
- *zeeroverij.*

2° een beursmisdrijf, het onwettig openbaar aantrekken van spaargelden of het verlenen van beleggingsdiensten, diensten van valutahandel of van geldoverdracht zonder vergunning;

3° een oplichting, een misbruik van vertrouwen, een misbruik van vennootschapsgoederen, een gijzeling, een diefstal of afpersing, of een misdrijf dat verband houdt met de staat van faillissement.

5.1.2. Uitzondering

De beroepsbeoefenaars dienen die informatie echter niet mee te delen wanneer zij deze, binnen het kader van hun beroepsuitoefening, van één van hun klanten ontvangen of over één van hun klanten verkrijgen bij het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt.

In geval een beroepsbeoefenaar in het kader van zijn beroepsactiviteit bijgevolg juridisch advies verstrekt in de hoger gegeven context blijft hij dus gehouden tot de – niet optionele - wettelijke plicht van het beroepsgeheim. Bijgevolg dient een beroepsbeoefenaar die in dit kader informatie ontvangt die een vermoeden van witwassen doet rijzen, niet over te gaan tot het meedelen van de informatie aan de CFI.

Let wel, deze uitzondering op de meldingsplicht geldt echter niet wanneer de beroepsbeoefenaar

- hetzij zelf deelneemt aan de witwasactiviteiten of de activiteiten voor de financiering van terrorisme
- hetzij hij juridisch advies voor witwasdoeleinden of voor financiering van terrorisme verstrekt

- of hij weet dat de cliënt juridisch advies wenst voor deze doeleinden.

Het Grondwettelijk Hof definieert het verstrekken van juridisch advies, als het "*informeren van de cliënt over de staat van de wetgeving die van toepassing is op zijn persoonlijke situatie of op de verrichting die hij overweegt, of hem te adviseren over de wijze waarop die verrichting binnen het wettelijk kader kan worden uitgevoerd*".

5.2. Specifieke gevallen

5.2.1. Mogelijke melding ingevolge problemen bij het uitvoeren van het klantenonderzoek in toepassing van artikel 7, §4 en artikel 8, §4 van de wet

Overeenkomstig artikel 7, §4 van de wet mag ons kantoor met een cliënt geen zakelijke relatie aangaan of in stand houden, noch verrichtingen voor hem uitvoeren indien geen klantenonderzoek kan worden verricht over de cliënt of zijn lasthebber(s), overeenkomstig onze leidraad voor acceptatie van klanten[6]. In dat geval moet worden uitgemaakt of een melding aan de CFI zich opdringt overeenkomstig de artikelen 26 tot 28 van de AWW.

Hetzelfde geldt als ons kantoor geen klantenonderzoek kan verrichten over de uiteindelijke begunstigde(n) van de cliënt[7]. Dit geldt tevens wanneer vennootschappen, rechtspersonen en juridische constructies, nalaten om ons de vereiste inlichtingen te verstrekken of ons informatie verstrekken die niet afdoende of geloofwaardig lijkt te zijn met het oog op de identificatie van de uiteindelijke begunstigde(n).

In dergelijk geval moet de dossierverantwoordelijke, of in voorkomend geval de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet uitmaken of een melding aan de CFI zich opdringt overeenkomstig de artikelen 26 tot 28 van de AWW.

5.2.2. Landen en gebieden die een risico vormen voor de integriteit van het internationale financiële stelsel als gevolg van het gebrek van deze landen in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme: artikel 27 van de AWW

1°) De Koning kan in uitvoering van artikel 27 van de AWW een lijst maken van verrichtingen of feiten waarbij natuurlijke of rechtspersonen betrokken zijn die gedomicilieerd, geregistreerd of gevestigd zijn in een Staat of een gebied waarvan de wetgeving als ontoereikend wordt erkend door een bevoegde internationale instantie voor het overleg en de coördinatie of waarvan door deze instantie wordt aangenomen dat hun gebruiken een hinderpaal vormen in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De in deze lijst opgenomen verrichtingen of feiten zouden automatisch leiden tot een melding aan de CFI.

2°) Tot op heden rust er, bij gebreke van een K.B., op de beroepsbeoefenaars nog geen dergelijke automatische meldingsplicht

3)°De CFI houdt evenwel de beroepsbeoefenaars, hetzij rechtstreeks, hetzij via de Instituten, op de hoogte door middel van specifieke **toelichtingsnota's** van de landen en de gebieden, die beoogd worden zonder hier evenwel te verwijzen naar art 27 van de AWW of melding te maken van een bijzondere meldingsplicht betreffende verrichtingen door personen gevestigd in dergelijke landen of gebieden. :

[6] Zie ook artikel 7 AWW
[7] Zie ook artikel 8 AWW

"*Rekening houdende met de risico's van witwassen en financiering van terrorisme die van deze landen uitgaan* » vragen deze **toelichtingsnota's**, waarvan de laatste dateert van 16/02/2012, aan « *de instellingen en personen bedoeld in de wet van 11 januari 1993* ***verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen toe te passen*** *voor de occasionele verrichtingen die ze uitvoeren met, en voor de zakenrelaties die ze aangaan of in stand houden met, hun cliënten wanneer personen gedomicilieerd of gevestigd in een van deze 17 landen of die andere banden hebben met deze landen die in welke hoedanigheid dan ook tussenkomen (als cliënt, lasthebber of uiteindelijke begunstigde) bij de verrichting of de zakenrelatie* ».

Deze lijst, die dus kan gedownload via de websites van de Instituten of de CFI, zal worden bijgewerkt na elke plenaire vergadering van de FAG die gewoonlijk elk jaar in de maanden oktober, februari en juni plaatsvindt. Het is daarom noodzakelijk regelmatig de webstek van de Cel te raadplegen, in het bijzonder in oktober, februari en juni om zeker over de nieuwe bijgewerkte lijst van niet-meewerkende landen en gebieden te beschikken.

5.2.3. Vermoedens van witwassen van geld afkomstig uit ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd – in toepassing van artikel 28 van de AWW

Wanneer een vermoeden bestaat dat een feit of een verrichting verband kan houden met het witwassen van geld afkomstig uit ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, moet dit onmiddellijk schriftelijk of elektronisch ter kennis van de CFI worden gebracht, inclusief van zodra minstens een van de indicatoren wordt opgespoord bedoeld in het KB van 3 juni 2007[8]. Men kan de tekst van het zogenaamde indicatoren KB in bijlage terugvinden.

De indicatoren zijn een bijkomend **hulpmiddel** om ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd op te sporen.

In geval een daadwerkelijk vermoeden bestaat dat er geld wordt witgewassen voortkomend uit ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd moet dit ter kennis worden gebracht van de CFI. Het feit dat één van deze indicatoren voorkomt volstaat niet om automatisch aanleiding te geven tot een melding aan de CFI. Dit werd uitdrukkelijk bevestigd door het Grondwettelijk Hof in haar Arrest nr. 102 van 10 juli 2008.

Voor een nadere omschrijving van het begrip *ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd* wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 van de Omzendbrief van december 2013 met als hoofding Richtsnoeren voor ondernemingen en personen bedoeld in artikelen 2, §1, 3 en 4 van de wet van 11 januari 1993 december 2013.

De wetgever heeft de begrippen "ernstige" en "georganiseerde" fraude in de memorie van toelichting van de programmawet van 27 april 2007 (Parl St.Kamer, nr. 51-3058/1, blz. 52) nader omschreven en hier wordt in de memorie van toelichting van de wet van 15 juli 2013 (DOC 53 2763/001, blz. 8) naar verwezen:

- Het ernstige karakter van fraude slaat voornamelijk op:

o "de aanmaak en/of het gebruik van valse stukken;

o het omvangrijke bedrag van de verrichting en het abnormale karakter van dit bedrag gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt".

[8] Koninklijk Besluit van 03 juni 2007 (B.S. van 13 juni 2007)

- Het georganiseerde karakter van de fiscale fraude wordt omschreven als “het gebruik van een constructie die opeenvolgende verrichtingen voorziet en/of de tussenkomst van een of meerdere tussenpersonen, waarin hetzij complexe mechanismen worden gebruikt, hetzij procedés van internationale omvang (ook al worden ze gebruikt op nationaal niveau).

De complexe mechanismen blijken uit het gebruik van simulatie- of verbergingsmechanismen die onder andere een beroep doen op vennootschapsstructuren of juridische constructies”.

In de nieuwe definitie van fiscale fraude wordt de mate van organisatie één van de criteria van de ernst ervan, zonder dat dit vereist is om als dusdanig te worden beschouwd.

5.3. Wie, hoe, gevolgen

5.3.1. Persoon verantwoordelijk voor de meldingen aan de CFI

In ons kantoor werd een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet aangewezen.

Het is uitsluitend deze persoon die, binnen het kader van ons kantoor, eventueel een melding mag doen aan de CFI.

Als deze niet beschikbaar is dient u contact te nemen met zijn plaatsvervanger waarvan u de naam kan terugvinden in punt 2 van deze handleiding.

Andere medewerkers zoals: werknemers, zelfstandige medewerkers (niet-beroepsbeoefenaars) hebben in geen geval de bevoegdheid om over te gaan tot het indienen van een melding bij de CFI.

5.3.2. Vorm van de melding

In ons kantoor wordt de melding in principe per e-mail gedaan op volgend adres: info@ctif-cfi.be

Een meldingsformulier bevindt zich in bijlage. Voor de rubrieken waarvoor men niet over de gevraagde inlichtingen beschikt, volstaat het de vermelding “niet beschikbaar” te gebruiken.

5.3.3. Vertrouwelijk karakter van de melding: tipping off verbod.

Overeenkomstig artikel 30, § 1 van de AWW mogen de beroepsbeoefenaars van ons kantoor, onze medewerkers en werknemers, in geen geval ter kennis brengen van de betrokken cliënt of van derde personen dat informatie werd meegedeeld aan de CFI met toepassing van de artikelen 20 of 26 tot 28 van de AWW, of dat een opsporingsonderzoek wegens witwassen van geld of financiering van terrorisme aan de gang is of zou kunnen worden geopend. Dit is het zogenaamde “tipping off” verbod.

Confidentialiteitsverplichting

Enkel de AWW-verantwoordelijke en Koen DECAESSTECKER zijn op de hoogte van de neergelegde melding bij de CFI. De dossierverantwoordelijke die de atypische verrichting meldt aan de AWW-verantwoordelijke wordt niet op de hoogte gehouden van de beslissing tot melding.

Uitzonderingen: dit verbod tot mededeling geldt evenwel niet in volgende gevallen of omstandigheden:

- wanneer een beroepsbeoefenaar een cliënt tracht te ontraden deel te nemen aan een illegale activiteit is er geen kennisgeving in voornoemde zin;
- wanneer een beroepsbeoefenaar een kennisgeving doet aan het Instituut waarvan hij/zij lid is (IAB, BIBF, IBR);
- dit geldt eveneens bij een kennisgeving voor repressieve doeleinden (aan parket, politie, onderzoeksrechter);
- en evenmin bij mededeling van de informatie aan andere beroepsbeoefenaars of advocaten of notarissen, hetzij wanneer deze hun beroepsactiviteiten uitoefenen in dezelfde entiteit of structuur waarin ons kantoor werkzaam is of hetzij wanneer zij tussenkomen in verband met eenzelfde cliënt en in het kader van eenzelfde verrichting. Voor verdere details zie artikel 30, §3, 3° van de AWW en naar punt 1.4 van Hoofdstuk 4 van de reeds geciteerde de al eerder geciteerde Toelichtingsnota van de CFI van december 2013 met als hoofding Richtsnoeren voor ondernemingen en personen bedoeld in artikelen 2, §1, 3 en 4 van de wet van 11 januari 1993 december 2013 .

5.3.4. Behoud van de opdracht of van de cliënt nadat een melding werd gedaan.

De eventuele mogelijkheid tot verderzetting van de zakelijke relatie met de cliënt dient gemotiveerd goedgekeurd te worden door de directie van het kantoor.

5.3.5. Immuniteit

Voor de goede orde wordt eraan herinnerd dat tegen de beroepsbeoefenaar die te goeder trouw een melding deed aan de CFI geen enkele burgerlijke rechtsvordering, noch een straf- of tuchtvordering kan worden uitgesproken en dit in uitvoering van artikel 32 van de AWW.

6. Risicogeoriënteerd beleid

6.1. Algemene principes

Zoals aangegeven in de Omzendbrief van het IAB, gaat de AWW thans uit van "*de op risico gebaseerde aanpak*" als leidend beginsel voor de uitvoering van het klantenonderzoek.

Er bestaat geen unieke methodologie om aan een cliënt een welbepaalde witwasrisicogevoeligheid toe te kennen. Het hierna volgende interne systeem is gericht op de inschatting en het beheer van witwasrisico's, alsook op het bepalen van het risicoprofiel van elke cliënt.

Elke cliënt wordt ingedeeld als cliënt met een laag of hoog risicoprofiel. De omstandigheden die een hoog risicoprofiel inhouden, dienen te worden geïdentificeerd en onderbouwd. Klanten die mogelijk een specifiek witwasrisico inhouden, kunnen pas als cliënt worden aanvaard na een grondig onderzoek en nadat ter zake een beslissing is genomen door de directie.

Ook dient informatie te worden ingewonnen over het voorwerp en de verwachte aard van de zakenrelatie. Met het oog hierop wordt kennis genomen van het type verrichtingen waarvoor de cliënt een beroep op ons kantoor doet, alsook van alle relevante informatie die inzicht kan verschaffen in de doelstelling die de cliënt met het aangaan van de zakenrelatie nastreeft.

Dit proces van risicobepaling is doorlopend en wordt uitgevoerd op de volgende tijdstippen:

a) op het moment van de cliëntacceptatie;
b) telkens als een gebeurtenis een onderzoek verantwoordt, bijvoorbeeld: wijziging van het aandelenbezit, activiteitenwijziging, verplaatsing van de maatschappelijke zetel, enz.; en minstens jaarlijks bij de opmaak van de fiscale aangifte.

Ons kantoor hanteert voor de beoordeling en indeling van de klanten op basis van hun risicogevoeligheid volgende criteria:

a) de risicocriteria verbonden aan het **land** van de woonplaats (maatschappelijke zetel en bedrijfszetel(s) van de cliënt, hoofdkwartier of uiteindelijke moedervennootschap);
b) de risicocriteria verbonden aan de **cliënt** (transparantie);
c) de risicocriteria verbonden aan de door de cliënt gevraagde of gebruikte **dienst** (aard van de opdracht);
d) activiteit/**sector**

In de praktijk kunnen deze risico's behoren tot verschillende categorieën en dienen ze derhalve te worden beschouwd als onderling afhankelijke risico's in plaats van afzonderlijke en onderscheiden risico's.

Als één van deze criteria aanwezig is, beschouwen wij de cliënt als zijnde met een hoog risico, **tenzij de bijkomende informatie de beoordeling wijzigt**.
In alle andere gevallen is het in principe een cliënt met een laag risico.

De risico-inschatting wordt in principe een eerste maal uitgevoerd na het eerste klantencontact. Deze beoordeling gebeurt door de zaakvoerder, in overleg met de medewerker die het klantencontact voerde.
Daarnaast wordt er een jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd door de dossierverantwoordelijke. Bij het wijzigen van de criteria naar "verhoogd" risico is er overleg met de zaakvoerder die de uiteindelijke beoordeling maakt.

6.2. Voorbeelden van risicofactoren van witwassen van geld en financiering van terrorisme

6.2.1. Risico verbonden aan het land/geografisch risico

Er bestaat geen universeel aanvaarde definitie die bepaalt of een specifiek land of geografisch gebied een verhoogd risico inhoudt. Men kan evenwel aannemen dat klanten een hoger risico dan het inhouden als zij gevestigd zijn in een land dat, of als het land van herkomst of bestemming van de diensten een land is dat:

a) onderworpen is aan sancties, embargo's of gelijkaardige maatregelen uitgevaardigd door bijvoorbeeld de Verenigde Naties. In bepaalde omstandigheden omvat dit landen die onderworpen zijn aan sancties of gelijkaardige maatregelen als deze uitgevaardigd door instellingen zoals de Verenigde Naties;
b) door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat geen wetgeving, regelgeving of andere maatregelen heeft aangenomen ter bestrijding van witwassen van geld of financiering van terrorisme;
c) door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat financiering of bijstand verleent aan terroristische activiteiten door actieve contacten met terroristische organisaties;
d) door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat gekend is voor zijn verregaande corruptie of andere criminele praktijken.

Vestigingslanden die op de lijst van "Non Co-operative Countries and Territories" (NCCT) van de FATF[9] staan worden geacht een verhoogd risico op witwassen en/of terrorismefinanciering mee te brengen.

6.2.2. Risico verbonden aan de cliënt

De risico's verbonden aan de cliënt kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën:
- de risico's verbonden aan de verminderde transparantie bij de cliënt
- de risico's verbonden aan welbepaalde sectoren.

6.2.3. Risico's verbonden aan de dienstverlening

Transacties die geen of weinig verband houden met de gekende handelsactiviteiten van een cliënt, kunnen eventueel een aanwijzing zijn van mogelijke witwaspraktijken. De Omzendbrief omschrijft een aantal types van transacties die kunnen wijzen op een witwasrisico.

[9] www.fatf-gafi.org

6.2.4. Risicoverhogende of risicoverlagende omstandigheden

Bij het beoordelen of een welbepaalde transactie of een welbepaalde cliënt al dan niet een verhoogd risico inhoudt, dienen tot slot ook steeds de volgende factoren in overweging genomen te worden:

- een onverklaard spoedeisend karakter van de vereiste bijstand;
- de kunstmatig complexe aard van de cliënt, met inbegrip van een nodeloos complexe controleomgeving;
- het onnatuurlijke karakter van de transactie of van het project;
- een taak of controle die aan een ander controleorganisme toebehoort;
- het regelmatige karakter of de duur van de zakenrelatie: langdurige zakenrelaties met frequente klantencontacten tijdens de volledige duur van de relatie houden mogelijk minder risico's in;
- klanten met een integere reputatie in de plaatselijke gemeenschappen;
- transparante besloten vennootschapen die goed gekend zijn in openbaar domein;
- vertrouwdheid van ons kantoor met een land, met inbegrip van de kennis van de plaatselijke wet- en regelgeving, alsook de structuur en het belang van de van toezichthoudende instanties uitgaande controle.

6.2.5. Schematisch overzicht van de bijkomende maatregelen

Volgens deze aanpak hangen de te treffen maatregelen in het kader van de verplichting om een klantenonderzoek te verrichten af van de mate van blootstelling aan het risico op witwassen van geld en terrorismefinanciering (hierna "witwasrisico"). In geval van een verhoogd witwasrisico dienen de bij wet bepaalde identificatieverplichtingen te worden verscherpt en aangevuld met volgende bijkomende maatregelen:

- Raadplegen van onafhankelijke externe bronnen of opzoekings-en onderzoekmotoren (o.a. Companyweb, Graydon, Dun & Bradstreet…) omtrent de cliënt, de aard van activiteiten, zakelijk reputatie …
- In het geval van een identificatie op afstand:
    - Afschrift van het certificaat van een geldige elektronische handtekening afkomstig van een certificatieautoriteit.
    - Indien geen certificaat:
        - Bijkomende informatie vragen onder de vorm van: fiscale aangifte, paspoort, rijbewijs, sociale zekerheidskaart, geboortebewijs … ;
        - Aftoetsen aan de hand van betrouwbare andere bronnen: onafhankelijke externe bronnen of opzoekings-en onderzoekmotoren (o.a. Companyweb, Graydon, Dun & Bradstreet…);
        - Overleggen met verantwoordelijke om face-to-face identificatie te organiseren
- Indien de cliënt of diens uiteindelijk begunstigde woonachtig is in het buitenland en misschien een politie prominent persoon is:
    - Stap 1: opzoeking via Google of andere publieke zoekmachines of betrokken persoon mogelijks voldoet aan de criteria van de AWW om beschouwd te worden als een PEP ('Politically Exposed Person' / 'Politiek Prominente

Personen'). Deze check dient zeer grondig te gebeuren t.a.v. personen die woonachtig zijn in landen met strategische tekortkomingen.
- Stap 2: indien geen PEP: noteren op identificatieformulier van de cliënt
- Stap 3: indien PEP: onderzoek naar het vermogen en herkomst van de fondsen

De dossierverantwoordelijken en medewerkers worden verzocht om in dergelijke situaties steeds, dus ook na de aanvaarding als cliënt, de nodige waakzaamheid aan de dag te leggen.

7. Aanwerving & aanstelling van personeel en medewerkers

Bij de aanwerving of promotie van personeel of medewerkers zal het kantoor steeds nazien of betrokkenen over de nodige bekwaamheid en moraliteit beschikken voor de uitoefening van hun taak en niet alleen in het algemeen doch in het bijzonder op het vlak van de AWW en dit in functie van het risico dat verbonden is aan de uit te voeren taak of functie.

In uitvoering van artikel 17, alinea 2 van de AWW voert ons kantoor volgende procedure in bij de aanwerving of promotie van onze medewerkers en bij de aanwijzing van onze vertegenwoordigers:

- in het voorafgaand gesprek wordt gepeild naar de kennis van de kandidaat inzake de AWW. Hierbij wordt rekening gehouden met het ervaringsniveau en de toekomstige functie. Hierbij kunnen volgende vragen worden gesteld:
    - Weet u of ons beroep onderworpen is aan bepaalde verplichtingen inzake de AWW ?
    - Heeft u een vorming of onderwijs genoten inzake de AWW?
    - Weet u wat een witwasmelding is?
- peilen naar de technische competenties inzake het herkennen van verdachte transacties, in het kader van de AWW, alsook de deontologische ingesteldheid daartegenover

In elk geval wordt elke nieuwe medewerker door de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet, door het bestuur of door de dossierverantwoordelijke minstens steeds in kennis gesteld van de in ons kantoor toepasselijke procedures en documenten (met inbegrip van deze handleiding). In functie van de vaardigheden en de vereisten van de functie zal eventueel in een aanvullende opleiding worden voorzien.

8. Procedures inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel

8.1. Inleiding

In uitvoering van hoofdstuk 12 van de antiwitwasnorm moeten de personeelsleden van ons kantoor opleiding krijgen en gesensibiliseerd worden met betrekking tot het voorkomen van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De organisatie van deze vorming gebeurt door de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

Dit geldt voor alle personeelsleden die door de taken die zij verrichten voor de klanten, of door de verrichtingen die zij uitvoeren, het risico lopen te worden geconfronteerd met pogingen tot witwassen van geld of met financiering van terrorisme.

Het volgen van deze opleidingen is verplicht voor alle betrokkenen en uitzonderingen worden niet toegestaan.

8.2. Inhoud van de opleiding

De concrete inhoud van de opleidingsprogramma's zal telkens aangepast zijn aan de vereisten van de functie, doch zij zullen er op gericht zijn om alle medewerkers:

- de interne procedures inzake identificatie en identiteitsverificatie van de klanten, hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigden, alsook het klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakenrelatie of verrichting aan te leren;
- de binnen het kantoor geldende risicogeoriënteerde aanpak aan te leren;
- de verrichtingen en feiten die met witwassen verband kunnen houden te leren onderkennen;
- te helpen de vereiste kennis te verwerven en de nodige kritische reflex te ontwikkelen om atypische verrichtingen of feiten vast te stellen;
- hen te helpen de nodige kennis van de interne procedures te verwerven om op passende wijze te reageren wanneer zij met dergelijke verrichtingen of feiten worden geconfronteerd;
- op de hoogte te houden van de evoluties, zowel op wettelijk als op reglementair vlak en van de gevolgen van deze wijzingen voor de interne procedures;

8.3. Vorm en frequentie

Nieuwe medewerkers wordt gevraagd om deze handleiding door te nemen binnen de eerste maand na aanwerving, samen met documentatie van de laatst gegeven opleiding. Bij vragen of opmerkingen kunnen zij te rade gaan bij hun directe leidinggevende of rechtstreeks contact opnemen met de AWW-verantwoordelijke.

Voor de bestaande medewerkers zal er minstens om de 2 jaar een opleiding voorzien worden. Deze opleiding kan intern of extern gebeuren en is verplicht. De medewerkers worden tijdig in kennis gesteld van de datum. Indien de omstandigheden dit vereisen kunnen er steeds bijkomende opleidingen voorzien worden en/of zal de informatie via een interne nota verspreid worden.

Ook de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet zal ter zake de nodige opleidingen volgen.

8.4. Documentatie - informatie

De toepassing van de AWW en deze handleiding vereisen onze permanente aandacht.

Onderhavige procedure staat ook gepubliceerd op de website van de onderneming (www.devaccount.be -> deontologie > anti wit-was en op de server onder de map : T:\DEVACCOUNT CONSULT BVBA\Info\Deontologie\AWW – Devaccount. Elke van de medewerkers werd hiervan op de hoogte gebracht.

Bijlage: Formulier verslag atypische verrichting

Formulier verslag atypische verrichting

dossiernummer / Identiteit cliënt	

1.Aard verrichting:			
2.Datum verrichting:			
3.Bedragen:			
4.Elementen/informatie die de grondslag vormen voor huidig onderzoek*:			
5.Stappen die werden ondernomen om verduidelijking te bekomen:			
6.Antwoorden of rechtvaardiging die werd bekomen:			
7. Evaluatie na 6:			
7.1.Twijfel werd opgeheven:	ja	neen	
7.2. Beslissing tot aangifte CFI:	ja	neen	
Indien ja bij 7.2.: voor de aangifte weerhouden aanwijzingen die leiden tot een vermoeden van witwassen:			
Toegevoegde stukken:			

*o.a. verrichting die door haar aard vatbaar is voor witwassen, het ongebruikelijk karakter gelet op de activiteit van de cliënt (ontbreken van economische grondslag, legitimiteit), de omstandigheden of de hoedanigheid van de betrokken personen.

Opgemaakt op		
Naam + voornaam beroepsbeoefenaar/verantwoordelijke voor de toepassing van de wet:		**handtekening**

Bijlage: indicatoren van ernstige en georganiseerde fiscale fraude.

K.B. 03 JUNI 2007 : INDICATOREN ERNSTIGE EN GEORGANISEERDE FISCALE FRAUDE

De in artikel 28 van de wet bedoelde indicatoren van ernstige en georganiseerde fiscale fraude zijn de volgende:

1° de tussenkomst van opgerichte of overgenomen schermvennootschappen met maatschappelijke zetel in een fiscaal paradijs of offshorecentrum of op het privé-adres van een stroman, of die atypische verrichtingen uitvoeren gelet op hun maatschappelijk doel, of die een onzeker of incoherent maatschappelijk doel hebben;

2° het gebruik van vennootschappen waarin kort voor het uitvoeren van de verdachte financiële verrichtingen verscheidene statutaire wijzigingen zijn opgetreden zoals het aanduiden van een nieuwe bestuurder, de wijziging van de maatschappelijke benaming, de uitbreiding of wijziging van het maatschappelijk doel of de verplaatsing van de maatschappelijke zetel;

3° de tussenkomst van tussenpersonen (stromannen) die optreden voor rekening van vennootschappen betrokken bij de financiële verrichtingen;

4° het uitvoeren van financiële verrichtingen die verdacht of atypisch zijn gelet op de gewoonlijke uitoefening van de activiteiten van de onderneming, in sectoren die zeer concurrentieel zijn of bijzonder gevoelig voor BTW-carrousel fraude, zoals bijvoorbeeld de sectoren voor computerapparatuur, voertuigen, telefonie (GSMs), textiel, hi-fi, video en elektronica;

5° de zeer forse stijging in een korte tijdspanne van de omzet op recent geopende bankrekening(en) die tot dan toe weinig of niet gebruikt werden, door een exponentiële toename van het aantal verrichtingen en hun omvang;

6° de vaststelling van onregelmatigheden in de facturen die worden voorgelegd ter rechtvaardiging van de financiële verrichtingen, zoals het ontbreken van een BTW-nummer, nummer van een financiële rekening, factuurnummer, adres of data of wanneer deze gegevens niet kunnen worden verstrekt;

7° het gebruik van doorsluisrekeningen en de opeenvolging van meerdere verrichtingen, waaronder desgevallend zelfs beperkte opnames in contanten (afhouden van commissies), voor een omvangrijk totaal bedrag, terwijl er vaak nauwelijks enig positief saldo op de rekeningen staat;

8° het gebruik van tussenrekeningen of rekeningen van titularissen van niet-financiële beroepen als doorsluisrekening waardoor de identificatie van de werkelijke economische begunstigde en van de banden tussen de oorsprong en de bestemming van de fondsen wordt bemoeilijkt. Dit gebruik kan ook worden gekenmerkt door het aanwenden van complexe vennootschapstructuren en juridische en financiële constructies die de beheers- en bestuurmechanismen weinig transparant maken;

9° de internationale dimensie van de financiële verrichtingen waardoor hun economische en financiële rechtvaardiging moeilijk kan worden begrepen daar ze zich meestal beperken tot het louter transiteren van fondsen die uit het buitenland komen en er weer naar vertrekken;

10° de weigering van de cliënt of zijn onmogelijkheid om onderliggende stukken voor te leggen aangaande de herkomst van de ontvangen fondsen of voorgehouden grondslag van de betaling;

11° het organiseren van insolvabiliteit door de snelle verkoop van activa aan verbonden natuurlijke of rechtspersonen of aan niet-marktconforme voorwaarden;

12° het gebruik van back-to-back leningen die erin bestaan fondsen naar het buitenland te transfereren voor een kredietaanvraag bij een bankinstelling in dat land waarbij de fondsen als garantie in bewaring worden gegeven om de geleende fondsen daarna naar het land van oorsprong te repatriëren, waardoor het proces wordt voltooid daar de vennootschap in werkelijkheid aan zichzelf leent;

13° de betaling van commissielonen aan buitenlandse vennootschappen zonder commerciële activiteit evenals de storting of overschrijving naar België vanuit dergelijke vennootschappen.

Bijlage: indicatoren van ernstige en georganiseerde fiscale fraude.

Meldingsformulier CFI

Model van melding aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking omtrent een vermoeden van witwassen van geld of een vermoeden van financiering van terrorisme in uitvoering van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, bestemd voor de notarissen, de gerechtsdeurwaarders, de bedrijfsrevisoren, de externe accountants, de externe belastingconsulenten, de erkende boekhouders en de erkende boekhouder-fiscalisten, beoogd in artikel 3 van de wet en de exploitanten van kansspelen van klasse I, beoogd in artikel 4 van de wet.

---

1. AANGEVER

Voornaam + Naam:

Adres:

Tel.: **Fax:** **GSM :**

Email:

Referte

---

2. CLIENT

Voor natuurlijke personen: naam, voorna(a)m(en), beroep, adres, geboortedatum, nationaliteit, nummer identiteitskaart of paspoort, rekeningnummer(s), ander refertenummer, datum van de eerste contactname met de aangever, desgevallend ondernemingsnummer

Voor vennootschappen, juridische entiteiten, zoals verenigingen, juridische constructies, zoals trusts en soortgelijke structuren:

- naam of firma, rechtsvorm, maatschappelijke zetel, maatschappelijk doel of economische sector, ondernemingsnummer, datum van de eerste contactname met de aangever, rekeningnummer(s), ander refertenummer;
- identiteit van de natuurlijke persoon welke in de verrichting is tussengekomen, zijnde de bestuurder, de trustee, of ieder ander persoon die bevoegd is om de vennootschap, de juridische entiteit, de juridische constructie of soortgelijke structuur te vertegenwoordigen (naam, voornaam, adres, geboortedatum, nationaliteit, nummer identiteitskaart of paspoort).

Omschrijving van het voorwerp en de aard van de zakenrelatie:

---

3. LASTHEBBER(S) VAN DE CLIENT

Voor natuurlijke personen: naam, voorna(a)m(en), beroep, adres, geboortedatum, nationaliteit, nummer identiteitskaart of paspoort, rekeningnummer(s), ander refertenummer, datum van de eerste contactname met de aangever, desgevallend ondernemingsnummer.

Voor vennootschappen, juridische entiteiten, zoals verenigingen, juridische constructies, zoals trusts en soortgelijke structuren:

- naam of firma, rechtsvorm, maatschappelijke zetel, maatschappelijk doel of economische sector, ondernemingsnummer, datum van de eerste contactname met de aangever, rekeningnummer(s), ander refertenummer;
- identiteit van de natuurlijke persoon welke in de verrichting is tussengekomen, zijnde de bestuurder, de trustee, of ieder ander persoon die bevoegd is om de vennootschap, de juridische entiteit, de juridische constructie of soortgelijke structuur te vertegenwoordigen (naam, voornaam, adres, geboortedatum, nationaliteit, nummer identiteitskaart of paspoort).

---

4. UITEINDELIJKE BEGUNSTIGDE: DE NATUURLIJKE PERSOON OF DE NATUURLIJKE PERSONEN VOOR WIENS REKENING DE VERRICHTING/ACTIVITEIT WORDT UITGEVOERD/OF DE NATUURLIJKE PERSOON OF DE NATUURLIJKE PERSONEN DIE DE UITEINDELIJKE EIGENAAR IS/ZIJN VAN OF HET ZEGGENSCHAP HEEFT/HEBBEN OVER DE CLIENT

Voor natuurlijke personen: naam, voorna(a)m(en), beroep, adres, geboortedatum, nationaliteit, nummer identiteitskaart of paspoort, rekeningnummer(s), ander refertenummer, desgevallend ondernemingsnummer.

Voor vennootschappen, juridische entiteiten, juridische constructies en soortgelijke structuren: identificatie van de natuurlijke personen die de cliënt in laatste instantie bezitten of controleren. Wanneer de cliënt of de houder van een controleparticipatie een beursgenoteerde vennootschap is, moeten haar aandeelhouders niet worden geïdentificeerd en moet hun identiteit niet worden nagegaan.

5. ANDERE PERSONEN DIE TUSSENKOMEN IN DE VERRICHTING OF IN DE FEITEN

Andere natuurlijke personen of rechtspersonen (identificatie zoals in punt 2 hierboven) die in de verrichting tussenkomen als opdrachtgever, borg, tegenpartij of tussenkomende bank of andere tussenpersoon, vermelde refertes, enz, of die een rol spelen in de vermelde feiten.

6. BESCHRIJVING VAN DE FEITEN

Aard van de feiten die verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme, bedrag, munt, plaats, datum, enz.

7. AANWIJZINGEN VAN WITWASSEN VAN GELD OF VAN FINANCIERING VAN TERRORISME

Aanwijzingen die laten vermoeden dat de feiten verband houden met witwassen van geld of met financiering van terrorisme of een poging tot witwassen van geld of tot financiering van terrorisme kunnen vormen.

8. STRAFONDERZOEK

Hier aangeven zo er reeds een strafonderzoek hangend is of zo er contacten zijn tussen de aangever en een gerechtelijke overheid of een politiedienst. Zo ja, het dossiernummer of de identiteit van de contactpersoon vermelden.

9. EVENTUEEL COMMENTAAR

10. EVENTUELE BIJLAGEN

Datum

Naam en functie van de ondertekenaar

Handtekening

NIEUWE KLANT - identificatie

Naam vennootschap / eenmanszaak: ……..

Rechtsvorm: ……..

BTW-nr / ondernemingsnr: ……..

Datum : …. / …. / …….

Ontvangen door: ……..

Eenmalige opdracht: NEE / JA

DOCUMENTEN

Kopie identiteitskaart : OK / NIET OK

Getekende volmacht KBO : OK / NIET OK

Getekende volmacht tax-on-web : OK / NIET OK

Kopie huwelijkscontract : OK / NIET OK

KLANTENGEGEVENS PRIVE

Naam: ……..

Naam echtgenoot/echtgenote: ……..

Huwelijksstelsel: ……..

Aantal kinderen en geboortedatum: ……..

Straat & nummer: ……..

Postnummer en gemeente: ……..

Telefoon / GSM: ……..

e-mail: ……..

KLANTENGEGEVENS PROFESSIONEEL

Beroep / sector: ……..

Maatschappelijke zetel: ……..

Uitbatingsadres: ……..

Postnummer en gemeente: ……..

Telefoon / GSM: ……..

e-mail: ……

website: ……

Afsluitdatum: …… Datum algemene vergadering: ……

Datum oprichting: ……

bestuurders / zaakvoerders: ……

sociaal secretariaat: ……

sociaal verzekeringsfonds: ……

facturatie: ……

AARD VAN DE OPDRACHT

Start-up (zie checklist opstart eenmanszaak) PB-aangifte

Boekhouding BTW-aangifte Periodiek: kwartaal / maand

Balansopmaak Vennootschapsaangifte

Andere: ……

OPVOLGING

Admin-Consult	Datum: …. / …. / …….	Uitvoerder: ……
Verdere afwerking	Datum: …. / …. / …….	Klantencode : ……
Permanent dossier	Datum: …. / …. / …….	Uitvoerder: ……
Map op G:\	Datum: …. / …. / …….	Uitvoerder: ……
Dossierkast	Datum: …. / …. / …….	Uitvoerder: ……
Bevestigingsbrief: JA / NEE	Datum: …. / …. / …….	Uitvoerder: ……

Dossierverantwoordelijke : ……

Dossierbeheerder 1 : ……

Dossierbeheerder 2 : ……

IDENTIFICATIE & VERIFICATIE

I. ALGEMEEN - van toepassing op natuurlijke personen en rechtspersonen

Tijdstip identificatie: zie art 3 norm / 4.2.2 tot 4.2.5 omzendbrief

Referentie/dossiernummer/naam cliënt	

A. INSCHATTING WITWASRISICO: Omschrijf hier kort de aard van de opdracht /verrichtingen/zakelijke relatie & voorlopige inschatting van het witwasrisico (laag / verhoogd)
Laag risico: JA / NEE – Verhoogd risico: JA / NEE Omschrijf waarom:

B. INDIEN IDENTIFICATIE CLIËNT

B1. De cliënt is een occasionele cliënt en het geheel van de opeenvolgende operaties bedraagt niet meer dan 10 000 EUR?	JA	NEEN*

*indien neen ga verder. Indien ja zijn volgende rubrieken facultatief

B.2. AARD EN VOORWERP VAN DE ZAKELIJKE RELATIE
Omschrijf kort de aard van de opdracht:

C. INDIEN IDENTIFICATIE LASTHEBBER

Referentie dossier cliënt:	
VERTEGENWOORDIGINGSBEVOEGDHEID	
Omschrijf / documenteer vertegenwoordigingsbevoegdheid:	

II. NATUURLIJKE PERSOON (per persoon in te vullen)

II.1. PERSOONSGEGEVENS							
Voornaam		**Naam**					
Geboorteplaats		**Geboortedatum**					
Straat		*Nr.*		*bus*			
Postcode		*Gemeente*		*Land*			
Tel		Fax		GSM			
E-mail		URL	http//:				
Vet = verplicht in te vullen	*cursief = aanbevolen*	overige = optioneel					

II.2. VERIFICATIE PERSOONSGEGEVENS (*)			
A. Artikel 6 § 1 norm – Face-to-face (cliënt/lasthebber is aanwezig)			
Identiteitskaart	JA / NEEN	Nr.-identiteitskaart	
Paspoort (**)	JA / NEEN	Nr.- paspoort	
	Vervaldatum:		
B: Artikel 6 § 2 Norm – op afstand (cliënt/lasthebber is niet aanwezig) ! verhoogde waakzaamheid vereist!			
E-id.	JA / NEEN	Nr. -identiteitskaart	
Certificaat	JA / NEEN	Uitgereikt door:	
	Vervaldatum-herroeping:		
C. Artikel 6 § 3 norm – andere relevante en geloofwaardige bewijsstukken dan onder A of B en geen specifiek risico op witwassen (***)			
Omschrijf & documenteer			

(*) kopie (papier-elektronisch) nemen van het document op basis waarvan de identiteit wordt geverifieerd
(**) natuurlijke persoon met woonplaats in het buitenland
(***) natuurlijke persoon is in België gevestigd doch heeft geen identiteitskaart: inschrijving vreemdelingenregister of ander document uitgereikt door Belgische overheid

II.3. CONTROLE PEP (*) – LIJSTEN / DATABESTANDEN		
Is de persoon een PEP?	JA(**) / NEEN	

(*) PEP : Politically Exposed Person / Politiek Prominente Personen die in het buitenland wonen– zie omschrijving in art 4.5.2. omzendbrief.

(**) Indien ja dan moeten de ter zake geldende interne procedures worden toegepast.

III. RECHTSPERSOON-JURIDISCHE STRUCTUUR

III.1. DE RECHTSPERSOON IS EEN:		
Kredietinstelling of financiële instelling in België of EER of derde land	JA	NEEN(*)
Vennootschap die genoteerd is op een beurs in België of EER of derde land	JA	NEEN(*)
Uiteindelijke begunstigde van een gezamenlijke rekening van notarissen of andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaars	JA	NEEN(*)
Belgische of Europese publieke overheidsinstantie	JA	NEEN(*)

*Indien de rechtspersoon niet tot één van deze categorieën behoort ga verder. Indien wel, dan zijn de volgende rubrieken facultatief, tenzij andersluidend klantenacceptatiebeleid. Zie 5.5. van de handleiding voor de lijst van derde landen en Europese publieke overheidsinstanties.

III.2 DE RECHTSPERSOON							
Naam + rechtsvorm							
Gecoördineerde statuten:	JA / NEEN			Ondernemingsnummer			
Maatschappelijke zetel							
Straat				**Nr.**		**bus**	
Postcode		**Gemeente**				**Land**	
Tel		Fax		GSM			
E-mail				URL			
Exploitatiezetel							
Straat				Nr.		bus	
Postcode		Gemeente					
Tel		Fax		GSM			
E-mail				URL			
Vet = verplicht in te vullen				Overige = optioneel			

III.3 HET BESTUUR VAN DE RECHTSPERSOON		
Voornaam + Naam / Rechtsvorm + Maatschappelijke benaming (*)	Hoedanigheid (**)	(***)Publicatie benoeming /vertegenwoordigingsbevoegdheid:
		JA / NEEN
		JA / NEEN

(*) De natuurlijke personen bestuurders/zaakvoerders die de opdrachtbrief tekenen of belast zijn met het dagelijks bestuur dienen vervolgens elk afzonderlijk te worden geïdentificeerd als natuurlijke persoon (zie onder II) – (norm art. 12, § 1)
(**) zaakvoerder, bestuurder, lid directiecomité of andere hoedanigheid zoals vaste vertegenwoordiger van "naam rechtspersoon + ondernemingsnummer".
(***) Bron publicatie benoeming / vertegenwoordigingsbevoegdheden toevoegen (papier of elektronisch).

III.4 JURIDISCHE STRUCTUUR ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (ART 8-9 norm)		
III.4.1. Omschrijf hier kort de aard en het doel van de structuur en documenteer:		
III.4.2. Beheer en vertegenwoordiging (*)		
Voornaam + Naam / Rechtsvorm + Maatschappelijke benaming	Hoedanigheid	Vertegenwoordigingsbevoegdheid

(*) indien de structuur een onverdeeldheid is, worden hier alle onverdeelde eigenaars (zie omzendbrief 4.3.3.) opgesomd en verder geïdentificeerd als NP/RP.

IV. IDENTIFICATIE VAN DE UITEINDELIJKE BEGUNSTIGDEN
! GA NAAR HET FORMULIER VERKLARING UITEINDELIJKE BEGUNSTIGDEN !

Opgemaakt op		
Naam + voornaam beroepsbeoefenaar/verantwoordelijke voor de toepassing van de wet:		**Handtekening**

Opdracht voor cliënt /lasthebber werd beëindigd op ……../……/20…	Bijwerking /nazicht gegevens op ……../……/20…
Voornaam + naam + handtekening beroepsbeoefenaar	Voornaam + naam + handtekening beroepsbeoefenaar

INSTITUUT VAN DE ACCOUNTANTS
EN DE BELASTINGCONSULENTEN

Omzendbrief
betreffende de verplichtingen inzake identificatie en kantoororganisatie in toepassing van de norm van het IAB betreffende de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

IAB
Emile Jacmainlaan 135/2
1000 BRUSSEL
Tel: 02/543.74.90
Fax: 02/543.74.91
www.iec-iab.be

INSTITUUT VAN DE ACCOUNTANTS
EN DE BELASTINGCONSULENTEN

1. Inhoudstafel

1. Inhoudstafel 2
2. Algemene inleiding 3
3. Definities 5
4. Het klantenonderzoek 6
4.1. Inleiding - Definitie 6
4.2. Uitvoering van het klantenonderzoek 6
4.2.1. Begrip zakelijke relatie of verrichting 6
4.2.2. Principe: alvorens een zakelijke relatie aan te gaan 7
4.2.3. Afwijking: in de loop van de zakelijke relatie 8
4.2.4. Prestaties binnen een netwerk 8
4.2.5. Identificatie gedurende de zakelijke relatie 9
4.3. Normaal klantenonderzoek bij personen: identificatiegegevens - bewijsstukken 9
4.3.1. De natuurlijke personen 10
4.3.2. Rechtspersonen en andere juridische constructies 14
4.3.3. Splitsing van rechten en andere onverdeeldheden 16
4.4. Vereenvoudigd klantenonderzoek 16
4.5. Verscherpt klantenonderzoek 17
4.5.1. Identificatie en identiteitsverificatie op afstand 17
4.5.2. Politiek prominente personen 17
4.6. Klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie of verrichting 18
4.7. Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger 19
4.8. Verplichtingen als de cliënt niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd 21
4.9. Verplichtingen in geval van twijfel over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de identificatiegegevens van een bestaande cliënt 22
4.10. Gegevensbewaring 23
5. Begrip "risicogeoriënteerde aanpak" 24
5.1. Algemene principes 24
5.2. Voorbeelden van risicofactoren van witwassen van geld en financiering van terrorisme 25
5.2.1. Risico verbonden aan het land/geografisch risico 25
5.2.2. Risico verbonden aan de cliënt 26
5.2.3. Risico's verbonden aan de dienstverlening 27
5.2.4. Risicoverhogende of risicoverlagende omstandigheden 28
5.3. Enkele nuttige websites inzake de strijd tegen witwassen 28
6. Kantoororganisatie 29
6.1. Cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid 29
6.2. Procedures inzake klantenonderzoek met betrekking tot cliënten en uiteindelijke begunstigden en verrichtingen en zakelijke relaties 30
6.3. Aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet 31
6.4. Procedures inzake de bewaring van documenten 34
6.5. Procedures inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel 35
7. Schema's 36
7.1. Schema identificatie natuurlijke persoon = cliënt / lasthebber 36
7.2. Schema identificatie van het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie 37
7.3. Schema identificatie rechtspersoon / juridische structuur 38
7.4. Schema identificatie uiteindelijke begunstigden 40

INSTITUUT VAN DE ACCOUNTANTS
EN DE BELASTINGCONSULENTEN

2. Algemene inleiding

Artikel 38 van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme vereist dat het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB) bij **reglement** de toepassingsmodaliteiten vastlegt van de verplichtingen die in hoofdstuk II van voormelde wet van 11 januari 1993 bepaald zijn. De Raad van het IAB heeft op 10 januari 2011 en op 7 februari 2011 het Reglement inzake de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme goedgekeurd. Dit reglement, **dat de juridische waarde heeft van een norm,** kan online worden geraadpleegd op onze website en in nummer 3/2011 van Accountancy & Tax.

De hierna volgende richtlijnen beogen de toepassing van de onderdelen van deze norm die betrekking hebben op het door de beroepsbeoefenaar uitgevoerde klantenonderzoek ten aanzien van de cliënten en de uiteindelijke begunstigden, van de zakelijke relaties en verrichtingen, alsook op de interne organisatie van de kantoren van de accountants en de belastingconsulenten.

In geval van eventuele tegenstrijdigheid heeft de wet voorrang op het reglement – *in casu* de norm - en de norm heeft voorrang op onderhavige richtlijnen.

Als bijlage vindt u tevens een aantal praktische instrumenten zoals beslissingsbomen en schematische overzichten van procedures.

Deze omzendbrief zal daarenboven binnenkort worden gevolgd door aanvullende documenten die de andere aspecten van de wet en de norm behandelen, meer bepaald de voortdurende waakzaamheid met betrekking tot de zakelijke relatie, het nauwlettend onderzoek van de uitgevoerde verrichtingen en de informatiemededeling aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI), krachtens art. 26 en volgende van de Wet van 11 januari 1993.

Naast de documenten die als bijlage bij deze richtlijnen worden gevoegd, zal het IAB nog een aantal praktische instrumenten ter beschikking stellen van de beroepsbeoefenaars. Teneinde een optimale toegankelijkheid van de voorgestelde informatie en praktische instrumenten te bewerkstelligen, zal het geheel van deze instrumenten beschikbaar zijn in het kader van een nieuwe website, speciaal gewijd aan de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Meer bepaald zal deze website de beslissingsbomen, identificatieformulieren, procedures, alsook vragenlijsten inzake de toepassing van de procedures voorstellen. Deze nieuwe website is momenteel in constructie en zal begin 2012 beschikbaar zijn.

De aandacht wordt gevestigd op het feit dat de antiwitwaswet in artikel 39 vereist dat het IAB doeltreffende mechanismen instelt ter controle van de naleving, door zijn leden, van de verplichtingen die hun in de artikelen 7 tot 20 en 23 tot 30 en 33 van de wet, alsook deze die door koninklijke besluiten, reglementen of andere uitvoeringsmaatregelen van deze bepalingen worden opgelegd.

In de praktijk zal deze controle worden verricht in het kader van de kwaliteitstoetsing die door de Raad zal worden goedgekeurd en toegelicht in de sectie “Controle door het IAB op de antiwitwaswet” op de nieuwe website gewijd aan de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

INSTITUUT VAN DE ACCOUNTANTS
EN DE BELASTINGCONSULENTEN

3. Definities

In deze omzendbrief wordt het volgende verstaan onder:

1° "**de wet**"/algemeen ook geciteerd als de "**AWW**": de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;

2° "**het antiwitwasreglement**": het reglement - dat de juridische waarde heeft van een norm – van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten van 7 februari 2011 inzake de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;

3° "**beroepsbeoefenaar**": natuurlijke personen, rechtspersonen of een andere entiteit, die ressorteren onder de categorieën opgesomd in de artikelen 3, 3° en 4°, van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme; voor de accountants en de belastingconsulenten gaat het meer bepaald om de externe accountants en de externe belastingconsulenten.

4° "**zakelijke relatie**": de zakelijke relatie die een beroepsbeoefenaar aangaat met een cliënt zodat deze een gewone cliënt wordt;

5° "**atypische verrichting**": een verrichting die uit haar aard, door de omstandigheden die haar omringen, door de hoedanigheid van de betrokken personen, door haar ongebruikelijk karakter tegenover de activiteiten van de cliënt, of omdat zij niet lijkt te stroken met de kennis die de beroepsbeoefenaar heeft van zijn cliënt, diens beroepsactiviteiten en diens risicoprofiel en, zo nodig, van de herkomst van het geld, bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme;

6° "**lasthebber**": de persoon die de cliënt vertegenwoordigt in het kader van de zakelijke relatie, dit wil zeggen de persoon of personen die de opdrachtbrief ondertekenen of, als er geen opdrachtbrief is, de voorzitter van het bestuursorgaan of, bij gebrek daaraan, alle leden van het bestuursorgaan;

7° "**verantwoordelijke voor de toepassing van de wet**": de verantwoordelijke die, in uitvoering van de wet, binnen een kantoor en andere structuren waarvan de omvang dit rechtvaardigt, werd aangeduid om erop toe te zien dat de door de wet aan de beroepsbeoefenaars opgelegde verplichtingen worden nageleefd.

8° "**witwassen**": witwassen van geld en financiering van het terrorisme zoals omschreven in artikel 5 van de Wet van 11 januari 1993

Voor de andere definities wordt verwezen naar artikel 1 van het reglement, dat de juridische waarde heeft van een norm.

4. Het klantenonderzoek

4.1. Inleiding - Definitie

Het klantenonderzoek, dat in huidige nota wordt behandeld, omvat **twee luiken**:

- ✓ enerzijds de **identificatie**, zijnde de kennisname van de identificatiegegevens van de cliënt, zijn lasthebber en zijn uiteindelijke begunstigde(n).

  De identificatie is een resultaatsverbintenis**,** d.w.z. dat deze steeds moet worden uitgevoerd en dit ongeacht het niveau van het risico op witwassen. Het begrip "risicogevoeligheid" en de maatregelen die hierop betrekking hebben, worden behandeld in het deel 5 dat aan de risicoanalyse gewijd is. Deze identificatie heeft betrekking op de cliënt zelf, zijn lasthebber(s), zijn uiteindelijke begunstigde(n), alsook op het voorwerp en/of de aard van de zakelijke relatie of verrichting.

- ✓ en, anderzijds, **de verificatie**, zijnde het verifiëren van de identificatiegegevens aan de hand van een betrouwbare bron waarvan een kopie wordt gemaakt op papier of op een elektronische informatiedrager, waardoor deze identificatiegegevens kunnen worden bevestigd of ontkracht.

  De verificatie van de identiteit aan de hand van een bewijsstuk is een **resultaatsverbintenis,** als deze betrekking heeft op de **cliënt** en zijn **lasthebber(s).**

  Indien deze betrekking heeft op de **uiteindelijke begunstigde(n)** is het een **middelenverbintenis**. In dit geval dient de beroepsbeoefenaar inspanningen te verrichten die evenredig zijn aan de risicogevoeligheid van de cliënt, zijn lasthebber, zijn uiteindelijke begunstigde(n), van de zakelijke relatie of verrichting.

Deze handelingen worden vervolgens aangevuld met de verplichting een onderzoek uit te voeren naar het voorwerp en de aard van de activiteit van de cliënt.

Tijdens de volledige duur van de zakelijke relatie dient de beroepsbeoefenaar een voortdurende waakzaamheid (artikel 14 § 1 van de Wet) aan de dag te leggen ten aanzien van de zakelijke relatie en de verrichtingen. Dit onderwerp zal in een volgende omzendbrief ten gronde worden behandeld.

4.2. Uitvoering van het klantenonderzoek

4.2.1. Begrip zakelijke relatie of verrichting

De klantenonderzoekvereisten moeten worden nagekomen als de tussenkomst van de beroepsbeoefenaar plaatsvindt in het kader van een zakelijke relatie in de zin van een voortdurende en geregelde relatie met de cliënt[1], of als het gaat om

[1] Zal ook worden beschouwd als een zakelijke relatie: de cliënt die occasioneel, doch door de opeenvolging van contracten herhaaldelijk een beroep doet op de beroepsbeoefenaar.

een occasionele cliënt, dit wil zeggen als een beroepsbeoefenaar wordt ingeschakeld in het kader van een occasionele verrichting.

Wat deze occasionele verrichtingen betreft, dient het klantenonderzoek slechts te worden uitgevoerd voor zover het gaat om een verrichting waarvan het bedrag 10 000 euro of meer is, ongeacht de vraag of deze wordt uitgevoerd in één of meerdere fasen. Opgemerkt wordt dat deze vrijstelling niet van toepassing is in geval van vermoeden van witwassen. In dit geval komt de beroepsbeoefenaar de klantenonderzoeksvereisten na overeenkomstig de laatste paragraaf van punt 4.2.5.

4.2.2. Principe: alvorens een zakelijke relatie aan te gaan

Overeenkomstig de regelgeving dient het klantenonderzoek te worden uitgevoerd **ALVORENS** de zakelijke relatie wordt aangegaan.

Hieruit vloeit logischerwijze voort dat de beroepsbeoefenaar het klantenonderzoek uiterlijk heeft uitgevoerd op het moment van ondertekening van de opdrachtbrief die de opdracht vastlegt. Gebeurt dit niet, dan waakt de beroepsbeoefenaar erover dat de uit de opdrachtbrief voortvloeiende verbintenis uitdrukkelijk wordt onderworpen aan de opschortende voorwaarde dat de informatie die voor de uitvoering van het klantenonderzoek noodzakelijk is, wordt verkregen.

Het is nuttig de aandacht te vestigen op het feit dat het klantenonderzoek met betrekking tot de lasthebbers geen verplichte voorwaarde is om een zakelijke relatie met een cliënt te kunnen aangaan: de beroepsbeoefenaar moet een klantenonderzoek verrichten bij de lasthebber uiterlijk op het moment dat deze van plan is om daadwerkelijk de eerste daad in naam en voor rekening van de cliënt te stellen (d.w.z. op het moment dat hij de opdrachtbrief ondertekent).

Is er geen opdrachtbrief, dan wordt het klantenonderzoek uiterlijk uitgevoerd ten laatste op het moment dat de uitvoering van de opdracht voor de cliënt wordt gestart of, indien eerder, op het moment van het uitreiken van de eerste factuur met betrekking tot deze opdracht.

In het kader van een wettelijke opdracht van accountants zoals bedoeld in het Wetboek van Vennootschappen wordt het klantenonderzoek uitgevoerd voorafgaand aan de aanstelling van de accountant, en in elk geval, uiterlijk vóór de accountant de opdracht aanvaardt door de ondertekening van de opdrachtbrief ter zake.

Dit klantenonderzoek kan op nuttige wijze worden uitgevoerd in het kader van de uitvoering, door de beroepsbeoefenaar, van zijn acceptatie- en klantenopvolgingsprocedures.

Bovendien wordt aanbevolen dat de beroepsbeoefenaar, voorafgaand aan het indienen van een offerte met het oog op het verkrijgen van een opdracht, een aantal onderzoeken verricht aan de hand van openbaar beschikbare bronnen die hem aldus in staat stellen een eerste risicoprofiel van zijn potentiële cliënt op te stellen. Deze openbare bronnen omvatten meer bepaald de website van de cliënt zelf, het Belgisch Staatsblad, de Kruispuntbank, de Nationale Bank van België, Companyweb (op het extranet van het IAB), de FSMA (meer bepaald wat de

informatie over administratieve sancties betreft) en alle andere analyse- en zoekprogramma's[2] ('search engines') die ter beschikking worden gesteld door onafhankelijke of officiële bronnen of door een lokale administratieve overheid.

4.2.3. Afwijking: in de loop van de zakelijke relatie

Voor zover de cliënt een laag witwasrisico inhoudt en onder een aantal welbepaalde voorwaarden[3], is een relatieve soepelheid evenwel toegestaan voor de vereiste om het klantenonderzoek uit te voeren alvorens een zakelijke relatie aan te gaan.

Hiervoor is het noodzakelijk dat de beroepsbeoefenaar voorafgaandelijk t.a.v. de potentiële cliënt een aantal stappen heeft ondernomen zoals voorzien in zijn acceptatie- en klantenopvolgingsprocedures en/of externe bronnen heeft geraadpleegd (zie onder 4.2.2.) teneinde zich te vergewissen van het witwasrisico van deze potentiële cliënt.

Het is aanbevolen om het klantenonderzoek te verrichten vóór de aanvang van de werkzaamheden. Dit klantenonderzoek dient in ieder geval zo snel mogelijk te worden afgerond.

In dergelijke gevallen legt de beroepsbeoefenaar een verhoogde waakzaamheid aan de dag en dit tot het moment dat de identiteit van alle betrokken personen werd geverifieerd.

4.2.4. Prestaties binnen een netwerk

Het is mogelijk dat op de beroepsbeoefenaar een beroep wordt gedaan door de leden van zijn netwerk met het oog op het uitvoeren van bepaalde prestaties (zoals opdrachten die betrekking hebben op technische adviezen) zonder dat de beroepsbeoefenaar door het lid van het netwerk wordt ingelicht over de identiteit van de uiteindelijke begunstigde(n) van deze prestaties. In dit geval dient de uiteindelijke begunstigde(n) niet te worden geïdentificeerd als aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- er is geen enkele contractuele relatie noch enig contact tussen de beroepsbeoefenaar en de uiteindelijke begunstigde;
- het resultaat van de prestaties (verslagen, adviezen, enz.) wordt uitsluitend aan het lid van het netwerk meegedeeld;
- de beroepsbeoefenaar factureert de prestaties aan het lid van zijn netwerk.

---

[2] Citeren we ten titel van voorbeeld Belfirst, Dun & Bradstreet, Graydon, Infobase, Vadis…

[3] Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 3 van het Reglement. Het betreft meer bepaald de volgende voorwaarden: 1) de zakelijke relatie houdt een laag risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering in, gelet op de aard van de relatie en de hoedanigheid van de betrokken personen; 2) de identiteit van de betrokken personen wordt, conform de artikelen 7 en 8 van de wet en de bepalingen van dit reglement, zo snel mogelijk na het eerste contact met de cliënt geverifieerd; 3) de activiteiten die in verband met de cliënt worden verricht, maken het voorwerp uit van een verhoogde waakzaamheid tot op het moment waarop de identiteit van alle betrokken personen is geverifieerd, waarbij voor elke vastgestelde anomalie, inclusief de onmogelijkheid om de identiteit van de bij de zakelijke relatie betrokken personen zo snel mogelijk te verifiëren, een schriftelijk intern verslag wordt opgesteld als bedoeld in artikel 14, § 2, van de wet.

4.2.5. Identificatie gedurende de zakelijke relatie

De regelgeving bepaalt tevens dat de uitvoering van het klantenonderzoek noodzakelijk blijft in de loop van de zakelijke relatie.

De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om, tijdens voortzetting van de relatie met de cliënt, na te gaan of de informatie waarover hij beschikt, nog steeds actueel is:

Het is niet ongebruikelijk dat de cliënt zich in de loop van de zakelijke relatie tot de beroepsbeoefenaar wendt voor een bijkomende opdracht. In dit kader dient niet systematisch een nieuw klantenonderzoek te worden verricht zolang de informatie die verband houdt met de cliënt, zijn lasthebber en zijn uiteindelijke begunstigde nog steeds actueel is. De beroepsbeoefenaar wordt evenwel aanbevolen om zich er bij de cliënt van te vergewissen dat de informatie waarover hij beschikt, nog steeds actueel is en dat de risicogevoeligheid ongewijzigd blijft. Daarenboven is het nuttig dat de beroepsbeoefenaar nagaat welke bedoelingen van de cliënt aan de oorsprong liggen van deze nieuwe opdracht.

In een aantal gevallen is een vereenvoudigd klantenonderzoek mogelijk: occasionele verrichting voor een bedrag van minder dan 10 000 euro of de gevallen van vrijstelling beschreven in punt 4.4 hierna, zodat de zakelijke relatie mag worden aangegaan zonder identificatie/verificatie.
Als er daarna vermoedens van witwassen rijzen of wanneer de cliënt niet meer in aanmerking komt voor vereenvoudigd klantenonderzoek, dient de beroepsbeoefenaar zo snel mogelijk de betrokken cliënt, zijn lasthebber(s) en uiteindelijke begunstigde(n) alsnog te identificeren en hun identiteit te verifiëren. In geval van twijfel over de identificatiegegevens of als geen klantenonderzoek kan worden verricht, mag de beroepsbeoefenaar de zakelijke relatie niet in stand houden[4].

Wanneer de identificatie of verificatie niet mogelijk is (zie ook 4.8) kan geen zakelijke relatie worden aangeknoopt of in stand worden gehouden.

4.3. Normaal klantenonderzoek bij personen: identificatie-gegevens - bewijsstukken

Het klantenonderzoek hangt af van de risicogevoeligheid van de cliënt en zijn lasthebber en uiteindelijke begunstigde(n), alsook van de zakelijke relatie of de uit te voeren verrichting.

In bepaalde omstandigheden kan de beroepsbeoefenaar een vereenvoudigd klantenonderzoek toepassen (zie 4.4 hierna). In andere gevallen zal de beroepsbeoefenaar de waakzaamheid moeten verhogen (zie 4.5 hierna).

De elementen waarvoor het klantenonderzoek dient te worden verricht, hangen af van de cliëntcategorie (rechtspersoon, natuurlijke persoon, juridische constructie), de activiteitensector waarin deze cliënt werkzaam is, de

[4] Zie verder 4.8 en 4.9

geografische ligging van zijn activiteit(en) (risicolanden of 'coöperatieve' landen), of nog van de aard van de verrichting of zakelijke relatie.

4.3.1. De natuurlijke personen

De natuurlijke personen waarvoor een klantenonderzoek dient te worden uitgevoerd, kunnen zijn:

a) de cliënt;
b) de lasthebber die optreedt in naam en voor rekening van een andere natuurlijke persoon, rechtspersoon of juridische constructie. In het geval van een rechtspersoon of juridische constructie kan deze lasthebber:
   - in verband staan met de rechtspersoon of juridische constructie (als bestuurder, financieel directeur, algemeen directeur, zaakvoerder, enz.);
   - ook een derde zijn die extern is aan deze rechtspersoon of juridische constructie (advocaat, curator, vereffenaar, enz.);
c) de uiteindelijke begunstigden, zijnde:

- enerzijds de natuurlijke personen die de uiteindelijke begunstigden zijn van hetzij een vennootschap, hetzij een rechtspersoon, andere dan een vennootschap (stichting, vzw, trust of fiducie), hetzij een juridische constructie.

  Geval 1: als de cliënt een handelsvennootschap is, gaat het om de natuurlijke persoon die uiteindelijk meer dan 25 % van de aandelen, van de stemrechten of van het vermogen van de vennootschap rechtstreeks of onrechtstreeks bezit of om elke persoon die de controle over het bestuur van de vennootschap heeft. Met andere woorden, deze definitie beoogt de belangrijke aandeelhouders of vennoten in wier belang de vennootschap wordt beheerd, alsook de personen die een feitelijke controle over de vennootschap uitoefenen door het waarnemen van een mandaat in het bestuursorgaan en die om die reden een invloed op het beheer uitoefenen.

  Geval 2: als de cliënt hetzij een rechtspersoon is maar geen vennootschap, hetzij een juridische constructie, dan is de uiteindelijke begunstigde elke natuurlijke persoon die 25 % of meer van het vermogen van de cliënt bezit of de controle hierover heeft, meer bepaald door het waarnemen van een mandaat binnen het bestuursorgaan doch die niet die bevoegd zijn om de cliënt bij de beroepsbeoefenaar te vertegenwoordigen;

- anderzijds de natuurlijke persoon ten voordele van wie een verrichting wordt gedaan of een zakelijke relatie wordt aangegaan[5], met andere woorden, de natuurlijke persoon die "*het grootste voordeel haalt uit de verrichting of zakelijke relatie, en die bovendien de initiatiefnemer is van de verrichting of zakelijke relatie. Dit impliceert dat de uiteindelijke begunstigde in staat is om aan de persoon via wie hij handelt, (eventueel gedeeltelijke) instructies te geven voor het doen van de verrichting of het*

[5] In dit geval kan de cliënt zowel een natuurlijke persoon als een rechtspersoon of een andere juridische constructie zijn.

aangaan van de zakelijke relatie, of minstens alle of een deel van de voorwaarden ervan te bepalen[6]".

Wat het klantenonderzoek betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen een natuurlijke persoon die optreedt als hetzij cliënt of lasthebber, hetzij uiteindelijke begunstigde is.

4.3.1.1. Natuurlijke persoon die cliënt of lasthebber is

Als de te identificeren persoon een cliënt of lasthebber is, heeft het klantenonderzoek verplicht betrekking op zijn **naam en voornaam**, alsook op zijn **geboortedatum** en **geboorteplaats** en, in de mate van het mogelijke, ook op zijn adres. (zie schema onder 7.1)

Wat het **adres** betreft, gaat het om een middelenverbintenis: de informatie over het adres dient immers slechts te worden ingewonnen in de mate van het mogelijke. Concreet houdt dit minder strengere vereisten in op het vlak van de identiteitsverificatie: het adres dient derhalve niet te worden geverifieerd aan de hand van een bewijsstuk. Een eenvoudige melding van de cliënt kan voldoen als de bewijsstukken deze informatie niet vermelden, voor zover de cliënt, zakelijke relatie of verrichting geen risico op witwassen inhoudt.

Als echter blijkt dat de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een specifiek risico op witwassen inhoudt, is het nuttig dat de beroepsbeoefenaar bijkomende maatregelen treft om de adresgegevens waarover hij beschikt, te kunnen staven. Als de cliënt op afstand wordt geïdentificeerd, wat een verhoogd witwasrisico kan inhouden, zou bijvoorbeeld een brief of opdrachtbrief kunnen worden verstuurd naar het door de cliënt opgegeven adres, waarin wordt aangegeven dat de cliënt het aan die brief gehechte ontvangstbewijs of een ondertekend afschrift van de opdrachtbrief dient terug te sturen.

Wat de identiteitsverificatie aan de hand van bewijsstukken betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de face-to-face-verificatie en de verificatie op afstand die verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen vereist.

De **face-to-face-identificatie** wordt geverifieerd aan de hand van de volgende geldige officiële documenten:

a) Belgische natuurlijke persoon: identiteitskaart; een geldig paspoort kan worden beschouwd als een aan de identiteitskaart gelijkwaardig document;
b) in België gevestigde natuurlijke persoon met buitenlandse nationaliteit: een document dat hem door de Belgische overheden wordt uitgereikt conform zijn statuut op het Belgisch grondgebied (verblijfsvergunning, bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister);
c) buitenlandse natuurlijke persoon met woonplaats in het buitenland: elk officieel identiteitsdocument zoals de identiteitskaart, het paspoort, het rijbewijs, de belastingaangifte (VS), sociale zekerheidskaart, enz.

[6] Wetsontwerp tot wijziging van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, en het Wetboek van vennootschappen, Parl. St. Kamer 2008-2009, nr. 52-1988/001, p. 34

Als de cliënt niet fysiek aanwezig is, dit wil zeggen in het licht van de **identiteitsverificatie op afstand**, dient de beroepsbeoefenaar passende maatregelen te treffen. De verificatie kan gebeuren:

a) hetzij aan de hand van een latere face-to-face-identificatie zonder evenwel de in punten 4.2.2 en 4.2.5 van deze omzendbrief bepaalde termijnen te overschrijden;
b) hetzij aan de hand van een (Belgische of buitenlandse) elektronische identiteitskaart;
c) hetzij aan de hand van een gekwalificeerd certificaat[7]

Het is belangrijk dat de beroepsbeoefenaar zich de vraag stelt of de cliënt niet zijn toevlucht tot deze procedure van identificatie op afstand neemt teneinde zijn echte identiteit te verhullen. Dit risico zou nog groter kunnen blijken als de aangegane relatie eenmalig van opzet is. In dit geval helpt de identiteitsverificatie aan de hand van de elektronische identiteitskaart of een certificaat om het risico op een fout te verkleinen.

In alle gevallen, ongeacht de vraag of het gaat om de verificatie van de face-to-face-identificatie of de identificatie op afstand, kan de verificatie geldig worden gedaan aan de hand van een kopie van elk bewijsstuk dat voortvloeit uit bijkomend onderzoek, onder andere via analyse- en zoekprogramma's ('search engines') die ter beschikking worden gesteld door onafhankelijke of officiële bronnen, of aan de hand van statuten, publicaties en lijsten van internationale mandaten, voor zover:

a) de cliënt een laag risico op witwassen inhoudt;
b) die identificatie wordt gedaan met het oog op het aangaan van de zakelijke relatie;
c) het bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is.

De keuze van het document ter staving en verificatie van de identificatiegegevens is afhankelijk van de risicogevoeligheid van de cliënt: aldus is het gebruik van elk ander hierboven vermeld bewijsstuk slechts geldig voor zover de identificatie erop gericht is een zakelijke relatie aan te gaan en de beroepsbeoefenaar van mening is dat noch de cliënt noch de zakelijke relatie specifieke risico's op witwassen inhoudt, rekening houdend met de risicocategorieën die zijn vastgesteld via zijn acceptatiebeleid inzake cliënten en opdrachten.

Bovendien kan de beroepsbeoefenaar een aantal bijkomende specifieke maatregelen treffen om de identificatiegegevens van de cliënt te staven en de kennis die hij van zijn cliënt heeft, te verbeteren.

Deze maatregelen kunnen onder meer het volgende inhouden:

a) dat wordt geëist dat de cliënt een of meer bijkomende documenten, zoals een belastingaangifte, paspoort, rijbewijs, socialezekerheidskaart, geboortebewijs, enz., voorlegt;

[7] Zoals gedefinieerd in artikel 6, § 2 van het reglement. Bv.: certificaten klasse III zoals Verisign, Certipost, Globalsign, Isabel…

b) dat de beschikbare informatie wordt getoetst aan de informatie die kan worden ingewonnen via betrouwbare bronnen zoals onafhankelijke externe bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines');
c) dat een procedure wordt ingevoerd waarbij de cliënt in een later stadium 'face to face' wordt geïdentificeerd;
d) dat, indien van toepassing, ervoor wordt gezorgd dat geregeld post op naam wordt verstuurd en dat wordt gezorgd voor een follow-up van de terugkerende post.

4.3.1.2. Natuurlijke persoon die de uiteindelijke begunstigde is

Wat het klantenonderzoek met betrekking tot de uiteindelijke begunstigde(n) betreft, zal de beroepsbeoefenaar in eerste instantie de geloofwaardigheid van de door zijn cliënt meegedeelde informatie onderzoeken. (zie schema 7.4)

Er dient immers te worden aangestipt dat het klantenonderzoek betreffende de uiteindelijke begunstigden gedeeltelijk tot de verantwoordelijkheid van de cliënt behoort: de wetgeving[8] legt de cliënten-rechtspersonen op om de vereiste informatie over hun uiteindelijke begunstigde(n) mee te delen aan de beroepsbeoefenaar. Deze mededeling kan gebaseerd zijn op documenten zoals de oprichtingsakte van de rechtspersoon, het aandeelhouders- of vennotenregister, de lijst van de aanwezigheden op algemene vergaderingen en, voor de naamloze vennootschappen, meldingen die ontvangen zijn in uitvoering van artikel 515*bis* van het Wetboek van Vennootschappen.

De beroepsbeoefenaar dient de pertinentie en de geloofwaardigheid van deze informatie te verifiëren, meer bepaald aan de hand van betrouwbare externe bronnen zoals de publicaties in het Belgisch Staatsblad, Kbis (handelsregister-Frankrijk), buitenlandse Kamers van Koophandel, Mémorial Luxembourgeois (Luxemburg), bepaalde op het internet beschikbare analyse- en zoekprogramma's ('search engines'), enz.

Wat de uiteindelijke begunstigden van rechtspersonen betreft, wordt aanbevolen dat de beroepsbeoefenaar een duidelijk beeld verkrijgt van de structuur van de rechtspersoon, van de beheersprocessen, alsook van de wijze waarop de eigendom op de rechtspersoon wordt uitgeoefend.

Enkel natuurlijke personen kunnen als uiteindelijke begunstigden worden beschouwd. Als een cliënt een zakelijke relatie wil aangaan of een occasionele verrichting wil uitvoeren in eigen naam maar voor rekening of ten voordele van een vennootschap, een andere rechtspersoon of een juridische constructie, dienen de natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaars zijn van die vennootschap, rechtspersoon of juridische constructie dan wel de uiteindelijke controle hebben over die vennootschap, rechtspersoon of juridische constructie, als uiteindelijke begunstigden van de cliënt te worden geïdentificeerd.

Het klantenonderzoek met betrekking tot de uiteindelijke begunstigde(n) gaat gepaard met een grotere soepelheid dan voor de cliënten of hun lasthebbers: aangezien er geen rechtstreekse relatie bestaat met de uiteindelijke begunstigde(n), is de identificatie van de geboorteplaats en -datum en van het

[8] Zie artikel 8, § 3 van de Wet van 11 januari 1993

adres enkel in de mate van het mogelijke vereist, wat impliceert dat het om een middelenverbintenis gaat. De identificatie van de naam en de voornaam blijft echter een resultaatsverbintenis. Met betrekking tot de identiteitsverificatie dient de beroepsbeoefenaar ook passende maatregelen te treffen die zijn afgestemd op het risico dat de cliënt inhoudt op het vlak van witwassen (middelenverbintenis).

Er dient te worden opgemerkt dat het niet ongebruikelijk is dat een persoon die op grond van zijn mandaat binnen de vennootschap als uiteindelijke begunstigde wordt beschouwd, ook optreedt als lasthebber omdat hij de rechtspersoon vertegenwoordigt in zijn relatie met de beroepsbeoefenaar; deze persoon dient te worden geïdentificeerd en het voorwerp uit te maken van verificatiemaatregelen in de hoedanigheid van lasthebber.

Voor rechtspersonen met uitzondering van vennootschappen en voor andere juridische constructies (verenigingen zonder winstoogmerk, EESV's, trusts, fiducieën, stichtingen, enz.) waarvoor het niet mogelijk is een of meer personen te identificeren als uiteindelijke begunstigde(n), volstaat het *in abstracto* de groep personen aan te wijzen in wier belang deze rechtspersoon of juridische constructie werd opgericht of werkzaam is zonder verplichte identificatie van de personen die van deze groep deel uitmaken. Dit is meer bepaald het geval voor Belgische of internationale beroepsverenigingen die een aantal activiteitensectoren groeperen.

4.3.1.3. Overgangsperiode

- Cliënten **natuurlijke personen**: Er is een overgangsperiode die loopt tot 5 februari 2015, voor de bijwerking van de identificatiegegevens inzake de geboortedatum en -plaats van natuurlijke personen die op 5 februari 2010 (= datum van inwerkingtreding van de Wet van 18 januari 2010) cliënt waren.
- Uiteindelijke begunstigden: de overgangsperiode voor de bijwerking van identificatiegegevens inzake de voornaam en naam van de **uiteindelijke begunstigden** van die bestaande cliënten eindigt op 5 februari 2012. Voor de geboortedatum en-plaats blijft het evenwel 5 februari 2015.

4.3.2. Rechtspersonen en andere juridische constructies[9]

Het klantenonderzoek heeft betrekking op:

a) de maatschappelijke naam;
b) de maatschappelijke zetel;
c) de lijst van bestuurders;
d) de kennisname van de bepalingen inzake de bevoegdheid om de rechtspersoon te verbinden;
e) de lasthebber die de cliënt vertegenwoordigt in zijn zakelijke relatie met de beroepsbeoefenaar (identificatie van de lasthebber en van zijn bevoegdheid om de vennootschap te verbinden);
f) de uiteindelijke begunstigde(n).

De identificatiegegevens dienen te worden geverifieerd aan de hand van documenten die bewijskracht hebben in het recht dat van toepassing is op de rechtspersoon of op de juridische constructie, die werden verkregen hetzij via de

[9] Handelsvennootschappen of vennootschappen met handelsvorm, bijkantoren, vzw's, EESV's, consortiums, OFP's, trusts, stichtingen, enz.

cliënt, hetzij via officiële bronnen of informatiebronnen die door de beroepsbeoefenaar betrouwbaar worden geacht. (zie schema 7.3)

Rekening houdend met de risicogevoeligheid van de cliënt wordt de beroepsbeoefenaar ook aanbevolen om bepaalde identificatiegegevens te verifiëren aan de hand van externe onafhankelijke bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines').

De identificatieverificatie zal worden gedaan aan de hand van de volgende documenten:

a) als de cliënt een rechtspersoon naar **Belgisch recht** of een juridische constructie onderworpen aan het Belgisch recht is, dan dient zijn identiteit aan de hand van de volgende bewijsstukken[10] te worden geverifieerd:
   - de gecoördineerde statuten of de geactualiseerde statuten die ter griffie van de rechtbank van koophandel zijn neergelegd of in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd;
   - de lijst van de bestuurders en de bekendmaking van hun benoeming in het Belgisch Staatsblad, of enig ander bewijsstuk aan de hand waarvan hun hoedanigheid van bestuurder kan worden bewezen, zoals elke publicatie in het Belgisch Staatsblad waarin die personen als bestuurders worden vermeld, de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening of nog het jaarverslag;
   - de recentste publicatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de rechtspersoon in het Belgisch Staatsblad; of
   - enig ander document dat afkomstig is van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines') als de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen inhoudt.

Er dient te worden opgemerkt dat de bestuurder die de rechtspersoon vertegenwoordigt in zijn relatie met de beroepsbeoefenaar, een lasthebber is en als dusdanig moet worden geïdentificeerd (volgens de procedure omschreven in 4.3.1.1.).

De beroepsbeoefenaar zal erover waken dat de persoon die de opdrachtbrief ondertekent, de bevoegdheid heeft om de cliënt te verbinden en dit op basis van hetzij de publicatie van de bevoegdheden die hij heeft, hetzij een mandaat.

Als de lasthebber of bestuurder die de rechtspersoon of de juridische constructie in de zakelijke relatie met de beroepsbeoefenaar verbindt, ook een rechtspersoon of een juridische constructie is, dient deze te worden geïdentificeerd overeenkomstig de op rechtspersonen en juridische constructies toepasbare regels en dient het mandaat te worden vastgesteld overeenkomstig de hierboven aangehaalde regels.

De uiteindelijke begunstigden dienen te worden geïdentificeerd en hun identiteit geverifieerd op basis van de hierboven aangehaalde regels (zie 4.3.1.2.).

[10] Documenten die van externe bronnen kunnen komen

b) Rechtspersoon of juridische constructie naar **buitenlands recht**: de identiteit dient te worden geverifieerd aan de hand van gelijkaardige bewijsstukken als deze gebruikt in België:
   - Kbis (handelsregister Frankrijk), Mémorial Luxembourgeois (Luxemburg), buitenlandse Kamers van Koophandel, of
   - enig ander document dat afkomstig is van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines') als de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen inhoudt.

4.3.3. Splitsing van rechten en andere onverdeeldheden

Als de cliënt een onverdeeldheid is, moeten de identificatie en identiteitsverificatie worden uitgevoerd voor elke onverdeelde eigenaar. Bij splitsing van rechten moeten deze verplichtingen worden uitgevoerd voor de vruchtgebruikers, erfpachters of opstalhouders. In deze gevallen houdt de identificatieplicht van de uiteindelijke begunstigden in dat de naakte eigenaars, de eigenaars in het kader van een erfpachtovereenkomst en de opstalgevers in het kader van een opstalovereenkomst moeten worden geïdentificeerd en dat hun identiteit moet worden geverifieerd.

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat trusts, feitelijke verenigingen, fiducieën of andere juridische constructies zonder rechtspersoonlijkheid niet als onverdeeldheid worden beschouwd.

Verder wordt opgemerkt dat de verenigingen van mede-eigenaars, zoals bedoeld in artikel 577-5 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, evenmin als onverdeeldheden worden beschouwd.

4.4. Vereenvoudigd klantenonderzoek

De regelgeving voorziet in diverse vrijstellingen van de in de artikelen 7 en 8 van de wet bedoelde verplichting tot identificatie en identiteitsverificatie (vereenvoudigd klantenonderzoek) om reden van de kenmerken eigen aan de betrokken cliënt of zijn uiteindelijke begunstigde(n) als:
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een kredietinstelling is of een financiële instelling die in België, in een van de EER-landen of in een van de FAG-lidstaten gevestigd is;
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een beursgenoteerde vennootschap is waarvan de effecten in een EER-land[11] zijn toegelaten tot verhandeling op een gereglementeerde markt;
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een Belgische openbare instantie of een Belgisch overheidsbedrijf is (federale, communautaire, gewestelijke, provinciale of gemeentelijke overheid, de beroepsinstituten zoals het IAB, het IBR en het BIBF, overheidsbedrijven zoals de Post, Belgacom, BATC, BIAC of de NMBS);
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een Europese overheid of openbare instelling is.

[11] Bij gebrek aan een koninklijk besluit tot vastlegging van de lijst van derde landen is de vrijstelling thans enkel van toepassing op de beursgenoteerde vennootschappen op een gereglementeerde markt in een EER-land.

Deze vrijstelling van de identificatieverplichting heeft betrekking op zowel de cliënt zelf als op zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigden.

De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om schriftelijk vast te leggen op welk(e) document(en) hij zich heeft gebaseerd bij zijn beslissing om van de vrijstelling van de identificatieverplichting gebruik te maken, en deze bij te houden. Deze procedure kan een onderdeel van de cliëntacceptatieprocedure vormen.

Bovendien kan de beroepsbeoefenaar in geen geval een beroep doen op een vrijstelling van de identificatieverplichting zodra de omstandigheden vermoedens van witwassen meebrengen op het moment dat de zakelijke relatie aangegaan wordt of daarna. In dit geval dient de beroepsbeoefenaar over te gaan tot de identificatie, overeenkomstig wat in deze omzendbrief ter zake bepaald is. De beroepsbeoefenaar dient ook te beslissen of een melding aan de CFI nodig is. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, dient de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte te brengen via een schriftelijk verslag. De verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient dan te bepalen of de omstandigheden verantwoorden dat een vermoeden aan de CFI wordt gemeld[12] .

4.5. Verscherpt klantenonderzoek

De regelgeving bepaalt verscheidene situaties waarvan wordt aangenomen dat zij een verhoogd risico op witwassen kunnen inhouden en die daarom een verhoogde waakzaamheid ten aanzien van de cliënten vereisen. De volgende twee situaties zijn echter geen limitatieve opsomming: een verhoogde waakzaamheid dient tevens aan de dag te worden gelegd bij elke andere situatie die een verhoogd risico op witwassen inhoudt. De beroepsbeoefenaar zal dan bijkomende informatie inwinnen. Die informatie kan met name betrekking hebben op de beroepsactiviteiten, de bedrijfstak en de inkomstenbronnen van de cliënt, alsook op de herkomst van het kapitaal, enz.

4.5.1. Identificatie en identiteitsverificatie op afstand

De identificatie op afstand vereist een verhoogde waakzaamheid. Ter zake kan worden verwezen naar 4.3.1.1 .

4.5.2. Politiek prominente personen

Volgens de regelgeving houdt deze categorie van personen een verhoogd risico in en vereist ze van de beroepsbeoefenaars daarom een **verscherpt klantenonderzoek**. Deze personen kunnen hetzij cliënt hetzij uiteindelijke begunstigde zijn. Derhalve zal de beroepsbeoefenaar een verhoogde waakzaamheid aan de dag moeten leggen ten aanzien van een cliënt-rechtspersoon of van elke andere juridische constructie waarvan de uiteindelijke begunstigde een politiek prominente persoon zou zijn, zoals dit het geval zou kunnen zijn voor patrimoniumvennootschappen, trusts of familiebedrijven die toebehoren aan politiek prominente personen (PPP)[13].

[12] De meldingsplicht zal in een volgende nota worden behandeld.
[13] Vaak ook omschreven als PEP = Politically Exposed Persons

Het begrip **"politiek prominente persoon"** omvat elke natuurlijke persoon die in het buitenland woont, met inbegrip van deze in een andere Europese lidstaat, die een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleed zoals:

- staatshoofd, regeringsleider, minister, afgevaardigde van een minister en staatssecretaris;
- parlementslid;
- lid van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven en andere hoge rechterlijke instanties die doorgaans beslissingen nemen waartegen geen verder beroep mogelijk is;
- leden van rekenkamers en van directies van centrale banken;
- ambassadeur, zaakgelastigde en hoge legerofficieren;
- lid van een bestuursorgaan, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van overheidsbedrijven.

Het begrip "politiek prominente persoon" omvat ook de directe familieleden van de persoon die een van de hiervoor vermelde publieke functies bekleedt, alsook elke natuurlijke persoon die zijn naaste geassocieerde is. Opgemerkt wordt dat de wet geen actief onderzoek vereist met betrekking tot de naaste geassocieerden van een politiek prominente persoon. In dit geval is de identificatie slechts vereist als de nauwe zakelijke relatie van deze persoon met de persoon die een prominente publieke functie bekleedt, door het publiek gekend is of als de beroepsbeoefenaar redenen heeft om te oordelen dat deze nauwe relatie bestaat.

De verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen hebben betrekking op:

- het in werking stellen van een procedure die het mogelijk maakt om uit te maken of de cliënt, zijn lasthebber of zijn uiteindelijke begunstigde in de categorie van politiek prominente personen valt: deze procedure kan de vorm aannemen van een raadpleging van betrouwbare externe bronnen of van verklaringen van de cliënt. De wet legt de beroepsbeoefenaar op om middelen in te zetten die hem de mogelijkheid bieden om te identificeren of de cliënt of diens uiteindelijke begunstigde(n) in de categorie van politiek prominente personen vallen, maar in bepaalde gevallen kan het voorkomen dat de beroepsbeoefenaar hier niet in slaagt zonder automatisch verantwoordelijk te zijn voor de niet-uitvoering van de identificatie;
- het verkrijgen van toestemming van een persoon op een passend hiërarchisch niveau alvorens een zakelijke relatie wordt aangegaan;
- voortdurende waakzaamheid tijdens de hele duur van de zakelijke relatie.

Tevens dient te worden beklemtoond dat, zelfs in de gevallen waar geen verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen dienen te worden toegepast omdat de cliënt of zijn uiteindelijke begunstigde niet in een van de hiervoor vermelde categorieën valt, de beroepsbeoefenaar toch een voortdurende waakzaamheid aan de dag moet leggen die in verhouding staat tot het risicoprofiel van elke cliënt.

4.6. Klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie of verrichting

Afgezien van de identificatie en de identiteitsverificatie van de cliënt, dient overeenkomstig de regelgeving tevens een klantenonderzoek te worden uitgevoerd met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie.

Met het oog hierop dient de beroepsbeoefenaar kennis te nemen van de bedoelingen van de cliënt aan de hand van het type verrichtingen dat hij wenst uit te voeren.

Dit is in het bijzonder het geval als een beroep wordt gedaan op een beroepsbeoefenaar met het oog op het uitvoeren van bepaalde wettelijke opdrachten zoals de ontbinding van vennootschappen, fusies of andere opdrachten die vallen buiten het klassiek kader waarbinnen de beroepsbeoefenaar werkzaam is (waarderingsopdrachten, due-diligenceonderzoek, enz.).

Dit onderzoek zal afhangen van de volgende elementen:
- de activiteitensector waarbinnen de cliënt werkzaam is;
- de geografische ligging van de activiteiten;
- de risicogevoeligheid van de cliënt;
- de samenhang tussen de activiteiten van de cliënt en de aard van de zakelijke relatie of verrichting (kennelijke economische grondslag en legitimiteit);
- de hoedanigheid van de betrokken personen.

Dit klantenonderzoek heeft als doel enerzijds informatie over de door de cliënt uitgevoerde of uit te voeren activiteit te verzamelen en anderzijds zich te vergewissen van de samenhang tussen de aangegeven activiteit en de boekhoudkundige en financiële gegevens waarvan men in het kader van de opdracht kennis heeft. Uiteraard vervult de beroepsbeoefenaar niet de rol van onderzoeker.

Hiervoor kan de beroepsbeoefenaar steunen op bronnen zoals de reconciliatie van de gegevens met de statuten, het onderzoek van de website van de cliënt, de via externe databanken verkregen informatie en het jaarverslag.

Hiertoe voert de beroepsbeoefenaar dit onderzoek uit op het moment dat de zakelijke relatie wordt aangegaan of de verrichting wordt uitgevoerd en dient hij waakzaam te blijven gedurende de volledige duur van deze zakelijke relatie of verrichting, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt. In het verlengde van deze voortdurende waakzaamheid wordt de beroepsbeoefenaar aanbevolen om toe te zien op de actualisering van de van zijn cliënt verkregen informatie. Deze actualisering zou immers kunnen wijzen op veelvuldige wijzigingen die, in het geval van een cliënt die een hoog risicoprofiel inhoudt, bijzondere aandacht zouden kunnen vereisen (wijziging van de maatschappelijke naam of maatschappelijke zetel, wijziging van de belangrijkste aandeelhouders, controle op de bestuurders, fusies, overnames, vereffeningen, enz.).

4.7. Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger

De vereenvoudiging van de procedures inzake de identificatie en identiteitsverificatie van een cliënt die door een derde zaakaanbrenger wordt

voorgesteld, heeft tot doel een herhaling van de cliëntidentificatieprocedures te vermijden, wat aanleiding zou geven tot vertraging en inefficiëntie. De voorstelling van cliënten, die overigens reeds werden geïdentificeerd, dient, mits passende waarborgen, derhalve te worden toegelaten.
Er kan slechts een beroep worden gedaan op een derde zaakaanbrenger als deze zelf onderworpen is aan dezelfde of gelijkwaardige verplichtingen om een klantenonderzoek te verrichten.

Bijgevolg beperkt de regelgeving de categorie van personen die kunnen handelen als derde zaakaanbrenger tot:

- kredietinstellingen of financiële instellingen gevestigd in een EER-land of in een FAG-lidstaat;
- bedrijfsrevisoren, externe accountants, externe belastingconsulenten, externe boekhouders(-fiscalisten), notarissen of andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen zoals advocaten gevestigd in een EER-land[14].

Er kan een beroep worden gedaan op een derde zaakaanbrenger voor de volgende verplichtingen:

- de identificatie en identiteitsverificatie van de cliënt, diens lasthebbers en diens uiteindelijke begunstigden;
- de actualisering van de identificatiegegevens aan de hand van documenten die door de derde zaakaanbrenger zelf werden overhandigd, zelfs indien de documenten en gegevens waarop de klantenonderzoeken betrekking hebben, verschillen van deze die worden vereist voor een beroepsbeoefenaar.

De beroepsbeoefenaar die een beroep doet op een derde zaakaanbrenger:

- neemt contact op met deze laatste met het oog op het inwinnen van de inlichtingen over de identiteit van de cliënt; de derde zaakaanbrenger dient deze informatie te verstrekken zodra de beroepsbeoefenaar daarom verzoekt;
- heeft de mogelijkheid om te beslissen of hij al dan niet een afschrift wenst te verkrijgen van de bewijsstukken waarop de derde-zaakaanbrenger zich heeft gebaseerd. Dit zal afhankelijk zijn van de risicogevoeligheid van de cliënt, zijn lasthebber, zijn uiteindelijke begunstigde(n) en van de zakelijke relatie of uit te voeren verrichting. Dit zal ook het geval zijn als de beroepsbeoefenaar twijfels heeft over de identiteit van zijn cliënt, of nog met het oog op het beantwoorden van een door de overheden gestelde vraag.

Er kan slechts een beroep worden gedaan op een derde zaakaanbrenger voor zover deze laatste persoonlijk de identificatie van de cliënt heeft gedaan. Een

[14] De regelgeving biedt ook de mogelijkheid om een beroep te doen op een dergelijke derde zaakaanbrenger die gevestigd is in een niet-EU-lidstaat die vereisten inzake het klantenonderzoek oplegt die van dezelfde aard zijn als de vereisten die gelden binnen de EU-lidstaten. Net zoals voor de vrijstellingen van de identificatieverplichting werd het koninklijk besluit houdende vastlegging van de lijst van de landen die aan deze gelijkwaardige vereisten beantwoorden, nog steeds niet uitgevaardigd. Derhalve kan thans slechts gebruik worden gemaakt van het systeem van de derde zaakaanbrenger voor zover deze in een EER-land is gevestigd.

trapsgewijs verrichte identificatie is immers niet toegelaten. Dit betekent tevens dat de beroepsbeoefenaar dient te onderzoeken of de door de derde zaakaanbrenger meegedeelde identiteitsgegevens volledig en toereikend zijn. As dit niet het geval is, wordt de beroepsbeoefenaar aanbevolen om:

- contact op te nemen met de derde zaakaanbrenger teneinde een afschrift van de bewijsstukken te verkrijgen; en
- als hij dit nodig acht, de identificatie en identiteitsverificatie van de cliënt, diens lasthebber en/of diens uiteindelijke begunstigden aan te vullen, te corrigeren of over te doen.

Het is belangrijk er de aandacht op te vestigen dat de eindverantwoordelijkheid voor het klantenonderzoek, zelfs indien dit onderzoek wordt uitgevoerd door een derde zaakaanbrenger, bij de beroepsbeoefenaar ligt. De beroepsbeoefenaar wordt derhalve aanbevolen om:

- in het dossier van de cliënt met documentatie te onderbouwen dat de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op een derde zaakaanbrenger, vervuld zijn;
- in bepaalde gevallen de bevestiging te verkrijgen dat het klantenonderzoek persoonlijk door de derde zaakaanbrenger werd verricht;
- aan de hand van de cliëntacceptatieprocedure over te gaan tot het inschatten van de risicogevoeligheid van de cliënt, diens lasthebber, diens uiteindelijke begunstigde(n), de zakelijke relatie of de uit te voeren verrichting;

aangezien de regelgeving, voor zover aan de hierboven vermelde vereisten voldaan is, de mogelijkheid om op een derde zaakaanbrenger een beroep te doen niet uitsluit, rekening houdend met het verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering, aandachtig de door de derde zaakaanbrenger bezorgde informatie en bewijsstukken te onderzoeken en, in voorkomend geval, met deze laatste contact op te nemen teneinde een aantal bijkomende inlichtingen te verzamelen. In geval van twijfel is het ook nuttig bepaalde aanvullende onderzoeken te verrichten aan de hand van voormelde bronnen.

Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger kan in het bijzonder nuttig blijken tussen confraters, meer bepaald in geval van opvolging in eenzelfde dossier of in geval van een in college verrichte opdracht. Over het algemeen is het belangrijk dat de beroepsbeoefenaar duidelijk vastlegt wie zijn cliënt en diens lasthebber zijn en of de derde zaakaanbrenger in een EER-land gevestigd is. Na afloop van dit onderzoek zal de beroepsbeoefenaar kunnen vaststellen welke bijkomende onderzoeken hij desgevallend moet verrichten omdat zij niet wettig zijn gedekt door de derde zaakaanbrenger.

4.8. Verplichtingen als de cliënt niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd

Er dient te worden nagegaan of de onmogelijkheid om tot de identificatie of identiteitsverificatie over te gaan, betrekking heeft op de cliënt, met inbegrip van zijn lasthebber, of op zijn uiteindelijke begunstigde(n):

a) met betrekking tot **de cliënt**: als alle vereiste waakzaamheidsplichten niet kunnen worden uitgeoefend, zal de beroepsbeoefenaar met de betrokken cliënt geen zakelijke relatie mogen aangaan of in stand houden, noch verrichtingen voor hem uitvoeren. De cliënt en zijn lasthebber dienen te worden geïdentificeerd ongeacht het risicoprofiel van de cliënt en zijn lasthebber, behoudens de hiervoor vermelde gevallen van vrijstelling van de identificatieverplichting. De beroepsbeoefenaar zal, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt en diens lasthebber en met de begeleidende omstandigheden van de onmogelijkheid om zijn klantenonderzoek uit te voeren, beslissen of een melding aan de CFI nodig is. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, dient de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte te brengen via een schriftelijk verslag. De verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient dan te bepalen of de omstandigheden verantwoorden dat een vermoeden aan de CFI wordt gemeld. De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om een opvolgingsproces in te stellen teneinde zich ervan te vergewissen dat het klantenonderzoek werd verricht overeenkomstig de regelgeving;

b) met betrekking tot de **uiteindelijke begunstigde**: de regelgeving is soepeler op dit vlak: als de uiteindelijke begunstigde(n) dient (dienen) te worden geïdentificeerd, is de identiteitsverificatie slechts een middelenverbintenis; als de geëigende en passende maatregelen ter zake (rekening houdend met de risicogevoeligheid van de cliënt) niet toelaten alle identificatiegegevens van de uiteindelijke begunstigden te verifiëren, kan de zakelijke relatie worden aangegaan of in stand gehouden en kan de verrichting worden uitgevoerd. De onmogelijkheid om de identiteit van de uiteindelijke begunstigden te verifiëren kan evenwel een bijzonder risico aan het licht brengen dat vereist dat de beroepsbeoefenaar, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt, een verhoogde en voortdurende waakzaamheid aan de dag legt en meer bepaald de uitgevoerde verrichtingen en, in voorkomend geval, de oorsprong van het kapitaal aandachtig onderzoekt. Naar het voorbeeld van wat bepaald is voor de cliënt, zal de beroepsbeoefenaar, rekening houdend met het risicoprofiel en de begeleidende omstandigheden van de onmogelijkheid om zijn klantenonderzoek uit te voeren, uitmaken of een melding aan de CFI nodig is. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, zal de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte brengen via een schriftelijk verslag. De verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient dan te bepalen of de omstandigheden verantwoorden dat een vermoeden aan de CFI wordt gemeld.

4.9. Verplichtingen in geval van twijfel over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de identificatiegegevens van een bestaande cliënt

Deze situatie kan zich voordoen als:

- na de identificatie met het oog op het aangaan van een zakelijke relatie, de beroepsbeoefenaar redenen heeft om aan te nemen dat de daarbij door de cliënt verstrekte identificatiegegevens onjuist of vals zijn;

- de beroepsbeoefenaar betwijfelt of de persoon die in het kader van een voorheen aangegane zakelijke relatie een verrichting wenst uit te voeren, wel degelijk de in dit kader geïdentificeerde cliënt of zijn gemachtigde en geïdentificeerde lasthebber is.

Daartoe dient zo snel mogelijk tot een nieuwe identificatie van de cliënt, zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigden te worden overgegaan. In geval van weigering van de cliënt of als de cliënt er lang over doet om gevolg te geven aan het verstrekken van de nieuwe informatie, kan de zakelijke relatie niet in stand worden gehouden. Bovendien dient de beroepsbeoefenaar, in geval van vermoeden van valse informatie, een verslag op te stellen en, in voorkomend geval, een melding bij de CFI te doen. Dit verslag, dat bij het dossier van de cliënt dient te worden gevoegd, heeft als belang dat de verrichte klantenonderzoeksmaatregelen schriftelijk worden verantwoord.

4.10. Gegevensbewaring

Deze materie wordt behandeld in het deel over de kantoororganisatie.

5. Begrip “risicogeoriënteerde aanpak”

5.1. Algemene principes

In de lijn van de Derde Richtlijn tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme gaat de Wet van 11 januari 1993 thans uit van “de risicogeoriënteerde aanpak” (‘Risk Based Approach’) als leidend beginsel voor de uitvoering van de identificatieverplichting.

Volgens deze aanpak hangen de te treffen maatregelen in het kader van de verplichting om een klantenonderzoek te verrichten af van de mate van blootstelling aan het risico op witwassen. In geval van een verhoogd witwasrisico dienen de bij wet bepaalde identificatieverplichtingen te worden verscherpt en aangevuld met nieuwe maatregelen.

De doelstelling is het aanreiken van een richtinggevende aanpak voor het beheer van mogelijke risico’s en de toepassing van de op risicogeoriënteerde aanpak. De hierna volgende voorbeelden zijn bedoeld als steun bij de identificatie van de witwasrisico’s die aan het licht kunnen komen naar aanleiding van de cliëntenidentificatie.

Er bestaat geen unieke methodologie om aan een cliënt een welbepaalde witwasrisicogevoeligheid toe te kennen. De beroepsbeoefenaar dient interne systemen voor inschatting en beheer van witwasrisico’s op te zetten, alsook het risicoprofiel van elke cliënt te bepalen. Elke cliënt zal worden ingedeeld als cliënt met een laag of hoog risicoprofiel. De omstandigheden die een hoog risicoprofiel inhouden, dienen te worden geïdentificeerd en onderbouwd.

Daartoe moet de implementatie van een cliëntenacceptatiebeleid de beroepsbeoefenaar in staat stellen om, bij het aangaan van een zakelijke relatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, vooraf onderzoek te verrichten naar de risico’s op witwassen die verbonden zijn aan het profiel van de cliënt en de aard van de zakelijke relatie of gewenste verrichting. Op deze basis zullen cliënten die mogelijk een specifiek witwasrisico inhouden, pas als cliënt worden aanvaard na een grondig onderzoek en nadat ter zake een beslissing is genomen overeenkomstig de interne procedureregels.

Ook dient informatie te worden ingewonnen over het voorwerp en de verwachte aard van de zakelijke relatie. Met het oog hierop neemt de beroepsbeoefenaar kennis van het type verrichtingen waarvoor de cliënt een beroep op hem doet, alsook van alle relevante informatie die inzicht kan verschaffen in de doelstelling die de cliënt met het aangaan van de zakelijke relatie beoogt.

Het betreft een doorlopend proces van risicobepaling tijdens de hele levenscyclus van de cliënt, meer bepaald op de volgende tijdstippen:

- op het moment van de cliëntacceptatie;
- telkens als een gebeurtenis een onderzoek verantwoordt, bijvoorbeeld: wijziging van het aandelenbezit, activiteitenwijziging, verplaatsing van de maatschappelijke zetel, enz.;

- op regelmatige basis, in functie van de risico-indeling: voor een cliënt met een laag risico zal deze verificatie minder vaak plaatsvinden dan voor een cliënt met een hoog risico.

Teneinde te bepalen welke risicofactoren in aanmerking zouden kunnen worden genomen, kan meer bepaald worden verwezen naar de door de FAG uitgevaardigde richtlijnen. Deze richtlijnen zijn beschikbaar op de website van de CFI[15]. en de website van de FAG en kunnen de beroepsbeoefenaars helpen bij het inschatten van het risico dat verbonden is aan een bepaalde cliënt of verrichting.

De criteria die door de FAG in aanmerking worden genomen voor de beoordeling en indeling van de cliënten op basis van hun risicogevoeligheid zijn:

- de risicocriteria verbonden aan het land van de woonplaats (maatschappelijke zetel en bedrijfszetel(s) van de cliënt, hoofdkwartier of uiteindelijke moedervennootschap);
- de risicocriteria verbonden aan de cliënt;
- de risicocriteria verbonden aan de door de cliënt gevraagde of gebruikte dienst.

In de praktijk kunnen deze risico's behoren tot verschillende categorieën en dienen ze derhalve te worden beschouwd als onderling afhankelijke risico's in plaats van afzonderlijke en onderscheiden risico's.

Als één van deze criteria aanwezig is, dient de cliënt te worden ingedeeld als een cliënt met een hoog risico tenzij bijkomende informatie de beoordeling wijzigt.

Uit wat voorafgaat kan worden afgeleid dat de risico-inschatting dient te worden uitgevoerd in twee fasen:

- als één van de drie criteria van toepassing is, wordt de cliënt ingedeeld in de categorie van cliënten met een hoog risico. Dit zal desgevallend voor onderzoek worden meegedeeld aan de binnen het kantoor aangewezen verantwoordelijke voor de toepassing van de wet;
- in een tweede fase kan, aansluitend op de bijkomende ingewonnen informatie, de oorspronkelijk vastgestelde risico-indeling worden bevestigd als zijnde een laag risico of worden aangeduid als een hoog risico in functie van het eventuele advies van de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

De cliënten die niet worden ingedeeld als cliënten met een hoog risico, zijn cliënten met een laag risico.

5.2. Voorbeelden van risicofactoren van witwassen van geld en financiering van terrorisme

5.2.1. Risico verbonden aan het land / geografisch risico

Er bestaat geen universeel aanvaarde definitie die bepaalt of een specifiek land of geografisch gebied een verhoogd risico inhoudt. Het geografisch risico kan nuttige informatie verstrekken over mogelijke risico's op witwassen hoewel in gedachten dient te worden gehouden dat legitieme handelsondernemingen met

[15] Men kan de nota van de FAG vinden op www.ctif-cfi.be / Hulpmiddelen ▸ Risk-Based Approach. De nota bestaat echter enkel in het Engels.

een laag risico gevestigd kunnen zijn in landen met een hoog risico. Men kan evenwel aannemen dat cliënten een hoger risico dan het normale inhouden als zij gevestigd zijn in een land dat, of als het land van herkomst of bestemming van de diensten een land is dat:

- onderworpen is aan sancties, embargo's of gelijkaardige maatregelen uitgevaardigd door bijvoorbeeld de Verenigde Naties. In bepaalde omstandigheden omvat dit landen die onderworpen zijn aan sancties of gelijkaardige maatregelen als deze uitgevaardigd door instellingen zoals de Verenigde Naties;
- door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat geen wetgeving, regelgeving of andere maatregelen heeft aangenomen ter bestrijding van witwassen;
- door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat financiering of bijstand verleent aan terroristische activiteiten door actieve contacten met terroristische organisaties;
- door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat gekend is voor zijn verregaande corruptie of andere criminele praktijken.

5.2.2. Risico verbonden aan de cliënt

a) Verminderde transparantie

De hierna volgende factoren kunnen wijzen op een verhoogd risico op witwassen:

- geen verder contact terwijl de normale omstandigheden dit vereisen;
- geen duidelijkheid omtrent de uiteindelijke eigenaar;
- geen duidelijkheid omtrent de rol van bemiddelaars;
- onverklaarbare wijzigingen van eigendom;
- geen duidelijkheid omtrent de activiteiten van de vennootschap;
- herhaalde wijziging van de rechtsstructuur van de cliënt (naamswijzigingen, overdracht van eigendom, wijziging van de maatschappelijke zetel);
- een management dat lijkt te handelen overeenkomstig de instructies van ongekende of ongeschikte personen;
- onnodig ingewikkelde cliëntstructuren;
- onduidelijke redenen waarom de cliënt voor die welbepaalde onderneming kiest, rekening houdend met de grootte, ligging of specialisatie van de onderneming;
- herhaalde of onverklaarde wijzigingen van de beroepsmatige adviseur(s) of directieleden;
- geen bereidheid bij de cliënt om alle relevante informatie te verstrekken of het oordeel van de beroepsbeoefenaar dat er voldoende twijfel bestaat over de juistheid en toereikendheid van de verstrekte informatie;
- voorschriften van cliënten of fondsen die zonder verband zijn met hun persoonlijk profiel of met het profiel van hun activiteitensector;
- geen overeenstemming tussen enerzijds het aantal personeelsleden of de structuur en anderzijds de grootte of aard van de onderneming (bv. een onredelijk hoog omzetcijfer, vergeleken met het aantal werknemers en de aangewende activa);
- plotse activiteit van een voorheen slapende cliënt;
- het starten of ontwikkelen, door de cliënt, van een onderneming met een onverwacht profiel of voorbarige resultaten;

- aanwijzingen dat de cliënt niet de noodzakelijke goedkeuringen wenst te verkrijgen of niet overgaat tot de verplichte neerlegging van documenten bij overheidsinstanties, enz.;
- het aanbod, door de cliënt, om uitzonderlijke erelonen te betalen voor diensten die een dergelijk bedrag normaliter niet rechtvaardigen;
- cliënten met activiteiten in meerdere rechtsgebieden maar zonder enige passende gecentraliseerde controle van de onderneming.

b) Sectoren

- financiële instellingen
  - geregistreerd in offshore centra (banken / shell banks / verzekeringsondernemingen / herverzekeringsondernemingen / effectenmakelaars / onderlinge fondsen / pensioenfondsen / financiële beheersvennootschappen / leningverstrekkende vennootschappen)
  - geregistreerd op het internet (banken / verzekeringsondernemingen / herverzekeringsondernemingen / effectenmakelaars / onderlinge fondsen / pensioenfondsen / financiële beheersvennootschappen / leningverstrekkende vennootschappen)
- handel
  - internethandelaars
  - handelaars in edelmetalen
  - commodity traders
  - kleinhandelaars in computers (en onderdelen), draagbare telefoons, satellietantennes, textiel
- cash genererende vennootschappen
  - restaurants
  - hotels
  - carwash
  - telefoonwinkels
  - kleinhandelaars in tweedehandse goederen
- 'gaming'
  - casino's
  - e-gaming
- vastgoed
  - bouw
  - beheer
  - makelarij
- andere diensten
  - transport
  - kunsthandelaars
  - offshore advocaten / auditors / belastingconsulenten die werkzaam zijn in een land dat als belastingparadijs wordt beschouwd.

5.2.3. Risico's verbonden aan de dienstverlening

Transacties die geen of weinig verband houden met de gekende handelsactiviteiten van een cliënt, kunnen eventueel een aanwijzing zijn van mogelijke witwaspraktijken. Beroepsbeoefenaars geven cliënten vaak advies met betrekking tot gewone of minder gewone, maar steeds wettelijke transacties. Desalniettemin kunnen de hierna vermelde types van transacties wijzen op een witwasrisico:

- geen gegronde redenen voor het inschakelen van de beroepsbeoefenaar;

- betrokkenheid van de cliënt in transacties die niet passen in zijn normale bedrijfsorganisatie, en dit zonder geloofwaardige verklaring;
- transacties die door hun omvang, aard, frequentie of uitvoering ongebruikelijk zijn;
- boekhoudsystemen die geen afdoende controlesporen ('audit trails') kunnen produceren;
- onverklaarbare veranderingen in de aard, het type of de omvang van de bedrijfsactiviteit;
- onverklaarbare discrepanties tussen geld- en goederenstroom; ongebruikelijk grote omzetten en/of winsten waarvan niet duidelijk is met welke activiteiten ze verband houden;
- opdrachten die enkel betrekking hebben op het in bewaring nemen van documenten of goederen of het in bewaring houden van grote bedragen.

5.2.4. Risicoverhogende of risicoverlagende omstandigheden

- een onverklaard spoedeisend karakter van de vereiste bijstand;
- de kunstmatig complexe aard van de cliënt, met inbegrip van een nodeloos complexe controleomgeving;
- het onnatuurlijke karakter van de transactie of van het project;
- een taak of controle die aan een ander controleorganisme toebehoort;
- het regelmatige karakter of de duur van de zakelijke relatie: langdurige zakelijke relaties met frequente cliëntencontacten tijdens de volledige duur van de relatie houden mogelijk minder risico's in;
- cliënten met een integere reputatie in de plaatselijke gemeenschappen;
- transparante besloten vennootschapen die goed gekend zijn in openbaar domein;
- vertrouwdheid van de beroepsbeoefenaar met een land, met inbegrip van de kennis van de plaatselijke wet- en regelgeving, alsook de structuur en het belang van de van toezichthoudende instanties uitgaande controle.

5.3. Enkele nuttige websites inzake de strijd tegen witwassen

- Financiële Actiegroep (FAG): www.fatf-gafi.org
- Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI): www.ctif-cfi.be
- Nationale Bank van België: www.nbb.be
- Transparency International: www.transparency.org
- Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO): www.oecd.org
- International Federation of accountants: www.ifac.org
- Union Européenne : www.ec.europa.eu - http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/consol-list_en.htm
- U.S. Department of the Treasury: www.treas.gov - zie Home/Resource Center //Financial Sanctions » SDN List

6. Kantoororganisatie

Overeenkomstig de regelgeving tot voorkoming van het witwassen dient de beroepsbeoefenaar een aantal regels toe te passen op het vlak van:

- het klantenonderzoek met betrekking tot cliënten, lasthebbers, uiteindelijke begunstigden, verrichtingen en zakelijke relaties;
- de aanwijzing van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet;
- de bewaring van documenten;
- de informatieverstrekking aan de CFI;
- de selectie en opleiding van personeel;
- de documentatie.

Teneinde toe te zien op de naleving van de bepalingen van de antiwitwasregelgeving, dient de beroepsbeoefenaar te zorgen voor een passende interne organisatie en interne controleprocedures.

6.1. Cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid

Overeenkomstig de antiwitwasnorm van het IAB dient de beroepsbeoefenaar een aan zijn activiteiten aangepast cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid uit te stippelen en te implementeren dat hem in staat stelt om, bij het aangaan van een zakelijke relatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, een voorafgaand onderzoek te verrichten naar de risico's op witwassen die verbonden zijn aan het profiel van de cliënt en de aard van de zakelijke relatie of gewenste verrichting.

Derhalve dient de beroepsbeoefenaar, naast de algemene criteria voor cliëntacceptatie, in zijn cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid ook de door de regelgeving voorziene acceptatiecriteria inzake witwassen vast te leggen. De aanbevelingen omtrent deze acceptatiecriteria, meer bepaald met betrekking tot de problematiek van het tijdstip en de frequentie van toepassing van de klantenonderzoeksvereisten, worden behandeld in deel 4 hierboven, en deze met betrekking tot het onderzoek van het risicoprofiel van de cliënt, in deel 5.

Het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid houdt in het bijzonder rekening met het aan de cliënt verbonden risico op witwassen. In dit opzicht zal het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid de volgende elementen omvatten:

- de verschillende risicoprofielen waaraan de beroepsbeoefenaar specifieke klantenonderzoeksmaatregelen zal koppelen;
- de criteria die de beroepsbeoefenaar in staat stellen om zijn cliënten onder te verdelen in de verschillende door hem gedefinieerde risicoprofielen;
- de te verzamelen identificatiegegevens zodat de cliënt kan worden beschouwd als zijnde geldig geïdentificeerd naargelang het risicoprofiel dat hem werd toegekend;
- de informatie die grondig dient te worden onderzocht als de cliënt een verhoogd risico kan inhouden;
- de bijkomende maatregelen die dienen te worden getroffen in het geval dat de identificatie van de cliënt op afstand gebeurt;
- de maatregelen die dienen te worden getroffen als het onmogelijk is om de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te identificeren of zijn identiteit te

verifiëren of als wordt betwijfeld of de identificatiegegevens waarheidsgetrouw of juist zijn;
- de criteria die kenmerkend zijn voor politiek prominente personen, met inbegrip van hun directe familieleden en hun naaste geassocieerden, het hiërarchisch niveau dat binnen het kantoor verantwoordelijk is voor het aangaan van de zakelijke relatie met deze personen, alsook de maatregelen die dienen te worden getroffen om de herkomst vast te stellen van het kapitaal dat in het kader van de zakelijke relatie of verrichting wordt gebruikt.

Wat de toekenning van het risiconiveau aan een bepaalde cliënt betreft, wordt verwezen naar deel 5.

Door cliëntacceptatiecriteria vast te leggen, zal de beroepsbeoefenaar in zijn cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid in bijzondere maatregelen kunnen voorzien, zoals de uitbreiding van de te verzamelen identificatiegegevens, de bevestiging op een hoger hiërarchisch niveau van de cliëntacceptatie of nog het verbieden aan de beroepsbeoefenaar om een zakelijke relatie aan te gaan, als hij een zakelijke relatie wil aangaan met bijvoorbeeld (niet-limitatieve opsomming):
- een cliënt die actief is in een specifieke economische sector;
- een cliënt die in een specifiek land woont;
- een vennootschap die een verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt;
- politiek prominente personen en hun verwanten;
- vennootschappen die een bepaalde grootte overschrijden.

6.2. Procedures inzake klantenonderzoek met betrekking tot cliënten en uiteindelijke begunstigden en verrichtingen en zakelijke relaties

De beroepsbeoefenaar stelt schriftelijke procedures op die meer bepaald de volgende gebieden bestrijken:
- de cliëntenidentificatie teneinde toe te zien op de naleving van het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid dat werd aangenomen; deze procedure zal tevens melding maken van de uitzonderlijke omstandigheden waarin de identificatie in de loop van de zakelijke relatie kan plaatsvinden;
- de criteria die het mogelijk moeten maken om een atypische verrichting op te sporen, alsook de aanpak als een dergelijke atypische verrichting wordt gedetecteerd, meer bepaald met betrekking tot de analyse van het schriftelijk intern verslag dat in deze omstandigheden wordt opgesteld ;
- de verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen in het geval dat een verhoogd risico op witwassen onderkend wordt, meer bepaald als de cliënt bij de identificatie niet aanwezig is of een politiek prominente persoon is die in het buitenland woont, of nog als de cliënt het voorwerp uitmaakt van een melding aan de CFI;
- de verantwoordelijkheden van en relaties tussen de beroepsbeoefenaars en de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet als een dergelijke verantwoordelijke werd benoemd,

De beroepsbeoefenaar kan het ook nuttig achten procedures op te stellen inzake de bewaring van documenten en identificatiegegevens die in toepassing van de

wet dienen te worden verzameld, alsook inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel.

6.3. Aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet

Als het kantoor voldoet aan bepaalde criteria van omvang, dient het een of meer verantwoordelijken aan te stellen. Als het kantoor niet aan deze omvangscriteria voldoet, heeft het kantoor de mogelijkheid om een of meer verantwoordelijken aan te stellen maar is het hiertoe niet verplicht.

In het geval dat het kantoor geen verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet zou aanstellen:

a) vervult elke beroepsbeoefenaar die van het kantoor deel uitmaakt, zelf de rol van verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.
b) zal het kantoor periodiek onderzoeken of de aanstelling van een of meer verantwoordelijken voor de toepassing van de wet al dan niet verantwoord is in het licht van de omvang van het kantoor en desgevallend van de grotere structuur waarvan het kantoor waarbinnen hij zijn activiteiten uitoefent, deel uitmaakt. Dit onderzoek zou kunnen plaatsvinden bij elke belangrijke wijziging van de grootte van het kantoor en in ieder geval minstens om de twee jaar.

Tijdens dit onderzoek zal de beroepsbeoefenaar rekening kunnen houden met het feit dat de aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet het meer bepaald mogelijk maakt om:

- de leden van het kantoor de mogelijkheid te geven om zich te beraden bij een verantwoordelijke die beschikt over ervaring met en een grondige technische kennis van de antiwitwasregelgeving;
- er beter op toe te zien dat beroepsbeoefenaars de wettelijke verplichtingen op het vlak van de antiwitwasregelgeving nakomen;
- zich te vergewissen van een homogene aanpak van atypische verrichtingen;
- zich te vergewissen van een goede coördinatie van de invoering van de procedures en de opleiding van het personeel.

Voor de beoordeling van het omvangscriterium, d.w.z. de vraag vanaf welke kantoorgrootte een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient te worden aangesteld, zijn de volgende principes van toepassing:

a) zodra binnen het kantoor minstens tien beroepsbeoefenaars:
    - een activiteit uitoefenen; en/of
    - een participatie hebben; en/of
    - lid zijn van het bestuursorgaan,

    dient minstens één verantwoordelijke voor de toepassing van de wet te worden aangesteld;
b) onder “beroepsbeoefenaar” dient in het kader van dit punt (6.3) te worden verstaan de personen bedoeld in artikel 1, 5° van het Reglement, *in casu* van de norm van het IAB,
c) het is mogelijk geen rekening te houden met de occasionele samenwerking;
d) het omvangscriterium is van toepassing op het accountants- en/of belastingconsulentenkantoor zelf. Wanneer evenwel een accountants-

en/of belastingconsulentenkantoor verbonden is met een of meer andere kantoren van beroepsbeoefenaars, in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen, dient bijzondere aandacht te worden besteed aan het feit dat de wet de aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet voorschrijft als dit verantwoord is in het licht van de omvang van de “structuren”. Als het geheel van de op dergelijke wijze verbonden kantoren meer dan tien beroepsbeoefenaars telt en hierin, op grond van het feit dat geen enkel van deze kantoren minstens tien beroepsbeoefenaars telt, geen enkele verantwoordelijke voor de toepassing van de wet werd aangesteld, wordt aanbevolen om jaarlijks te onderzoeken of de aanstelling van een dergelijke verantwoordelijke voor de toepassing van de wet al dan niet verantwoord is, en dit ook schriftelijk te verantwoorden.

De antiwitwasnorm bepaalt dat de door het kantoor aangestelde verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet moet(en) voldoen aan de volgende minimumvereisten:

a) de passende professionele betrouwbaarheid bezitten die nodig is om zijn (hun) functie integer te kunnen uitoefenen;
b) beschikken over de nodige kennis van het Belgische wettelijk en regelgevend kader tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;
c) over voldoende bevoegdheden beschikken om binnen het kantoor nuttige en nodige maatregelen voor te stellen en de vereiste middelen vrij te maken voor de uitvoering van de getroffen maatregelen.
d) een beroepsbeoefenaar zijn in de zin van artikel 1, 5° van het Reglement en een passend hiërarchisch niveau te hebben, alsook voldoende beschikbaar zijn om deze functie effectief en autonoom te kunnen uitoefenen.

De aanstelling van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet behoort tot de bevoegdheid van het bestuursorgaan van het kantoor of van elk ander orgaan dat bevoegd is voor deze aanstelling. Dit orgaan zou zijn beslissing op nuttige wijze kunnen verantwoorden in een verslag, meer bepaald met betrekking tot de kwaliteiten die vereist zijn voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid. Deze aanstelling zal aan het geheel van het personeel van het kantoor worden meegedeeld zodat alle personeelsleden van het kantoor op elk moment de naam van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet kunnen kennen.

Het orgaan dat bevoegd is voor de aanstelling van de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet, dient ook te onderzoeken of de aanstelling van een plaatsvervangende verantwoordelijke voor de toepassing van de wet verantwoord is voor het geval dat de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet in de onmogelijkheid zou verkeren om zijn functie uit te oefenen. In dit laatste geval, en als er geen plaatsvervangende verantwoordelijke voor de toepassing van de wet wordt aangesteld, dient elke beroepsbeoefenaar deze functie uit te oefenen tijdens de volledige duur van handelingsonbekwaamheid.

De opdracht van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet bestaat er in op een algemene wijze toe te zien op het feit dat de beroepsbeoefenaar

binnen het kantoor al de verplichtingen nakomt op het vlak van de voorkoming van witwassen. Deze opdracht heeft minstens betrekking op de volgende punten:

a) opstellen en invoeren van procedures teneinde toe te zien op de naleving van de wetsbepalingen. Deze procedures dienen meer bepaald toe te zien op:
   - de communicatie en centralisatie van informatie ten behoeve van het kantoorpersoneel teneinde verrichtingen die met witwassen verband houden, te voorkomen, op te sporen en te verhinderen. Deze informatie heeft meer bepaald betrekking op het door het kantoor vastgesteld cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid en de naam van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet, alsook op de risicogevoelige gebieden, personen en verrichtingen;
   - het in het bijzonder rekening houden met de risico's op witwassen in geval van identificatie op afstand of als een zakelijke relatie wordt aangegaan met een politiek prominente persoon die in het buitenland woont;
   - de sensibilisering van het kantoorpersoneel voor de wetsbepalingen, meer bepaald door deelname aan specifieke opleidingsprogramma's om de verrichtingen en feiten te leren onderkennen die verband kunnen houden met witwassen, alsook op de te volgen procedures als dergelijke verrichtingen worden geïdentificeerd;
b) vastleggen van de betrouwbaarheidscriteria waaraan het kantoorpersoneel bij aanwerving en aanstelling dient te voldoen, in functie van de risico's die gepaard gaan met de uit te voeren opdrachten en functies;
c) toezien op de correcte toepassing van de hierboven beschreven procedures;
d) analyseren en verwerken van de schriftelijke interne verslagen die hem (hen) worden meegedeeld naar aanleiding van de vaststelling van atypische verrichtingen. Dit onderzoek en de eruit getrokken conclusies zullen het voorwerp uitmaken van een schriftelijk document dat zal worden bewaard;
e) opstellen van het jaarlijks activiteitenverslag;
f) bewaring, gedurende minstens vijf jaar, van de interne schriftelijke verslagen, van de informatie waarvan kennis werd verkregen in het kader van het verwerken van deze verslagen, van het schriftelijk onderzoeksdocument dat dient te worden opgesteld in het kader van deze verslagen en, in voorkomend geval, van de aan de CFI meegedeelde informatie;
g) fungeren als de bevoorrechte contactpersoon voor de controle-instanties, te weten het IAB (met inbegrip van zijn tuchtorganen), de Hoge Raad voor de economische beroepen, en de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI).

Het jaarverslag dient enkel te worden opgesteld door de kantoren die een of meer verantwoordelijken voor de toepassing van de wet hebben aangesteld. Het dient de controle-instanties in staat te stellen om te verifiëren of de beroepsbeoefenaar en zijn kantoor de verplichtingen hebben nageleefd die hun worden opgelegd door de wet op het vlak van de identificatie van de cliënten en uiteindelijke begunstigden, alsook van de verrichtingen en zakelijke relaties, de interne organisatie, de schriftelijke interne verslagen en de aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking mee te delen informatie.

Het jaarverslag zal minstens het volgende omvatten:

a) beschrijving van de administratieve organisatie, de procedures en de toegepaste interne controle teneinde toe te zien op de naleving van de wet;
b) de tijdens het jaar ondernomen acties inzake opleiding en sensibilisering van het personeel voor het voorkomen van witwassen;
c) beschrijving van de verwerking van de aan de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet meegedeelde interne schriftelijke verslagen.

De periodiciteit van dit jaarverslag zou kunnen overeenstemmen met het boekjaar van het kantoor; als dit niet het geval is, zal de periodiciteit overeenstemmen met het kalenderjaar.

6.4. Procedures inzake de bewaring van documenten

De beroepsbeoefenaar dient minstens vijf jaar, te rekenen vanaf het einde van de zakelijke relatie, de volgende documenten te bewaren:

a) het afschrift van de bewijsstukken aan de hand waarvan hij de identiteit van zijn cliënten en, in voorkomend, van hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigden heeft geverifieerd; in plaats van dit afschrift mag hij de referentie van die bewijsstukken noteren en bewaren voor zover:
   - deze referenties de beroepsbeoefenaar in staat stellen om die bewijsstukken onmiddellijk voor te leggen tijdens de vijf volgende jaren en zonder dat die bewijsstukken ondertussen konden worden gewijzigd of vervalst;
   - een voorafgaande procedure duidelijk opgeeft van welke bewijsstukken de referenties mogen worden geregistreerd en bewaard ter vervanging van een afschrift, alsook hoe de betrokken bewijsstukken kunnen worden opgehaald;
b) in voorkomend geval, de verantwoording dat de verificatie van de uiteindelijke begunstigden redelijkerwijs niet mogelijk was;
c) in voorkomend geval, de verantwoording van de vrijstelling van de identificatieverplichting voor een cliënt zijnde een kredietinstelling of financiële instelling gevestigd in een EER-land, een genoteerde vennootschap op een gereglementeerde markt binnen de EER, een Belgische overheidsinstantie of een overheidsinstelling.

De beroepsbeoefenaar of, in voorkomend geval, de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet moet gedurende minstens vijf jaar de volgende documenten bewaren:

a) het intern schriftelijk verslag met bijlagen, opgesteld door de beroepsbeoefenaar in geval van vaststelling van een atypische verrichting of, in voorkomend geval, meegedeeld door de beroepsbeoefenaar aan de door het kantoor aangestelde verantwoordelijke voor de toepassing van de wet, de analyse die hiervan werd gemaakt en de beslissing waartoe deze analyse heeft geleid op het vlak van de aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking mee te delen informatie;
b) het jaarverslag dat, in voorkomend geval, werd opgesteld door de door het kantoor aangestelde verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

De wijze van bewaring van deze documenten en gegevens kan op nuttige wijze worden gespecificeerd in een ad-hocprocedure. De bewijsstukken en

identificatiegegevens van de cliënten en, in voorkomend geval, van hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigden zullen kunnen worden bewaard in de uitvoeringsdossiers van de opdracht.

6.5. Procedures inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel

De beroepsbeoefenaar voert een schriftelijke procedure in om bij de aanwerving en aanstelling van zijn personeel of bij de aanstelling van zijn vertegenwoordigers na te gaan of deze blijk geven van passende betrouwbaarheid, in functie van de risico's die gepaard gaan met de opdrachten en de functies die hen zal worden toevertrouwd.

Deze procedure is bedoeld voor de personen die door de taken die zij verrichten voor de cliënten, of door de verrichtingen die zij uitvoeren, het risico lopen geconfronteerd te worden met pogingen tot witwassen.

Deze procedure kan ook de maatregelen omvatten die periodiek dienen te worden getroffen om de in vorig lid beoogde personeelsleden te sensibiliseren voor de verplichtingen die zij dienen na te komen bij het tegengaan van witwaspraktijken. Deze maatregelen zullen hoofdzakelijk betrekking hebben op:

a) deelname aan speciale opleidings- en sensibiliseringsprogramma's teneinde hen te helpen met:
   - de identificatie en identiteitsverificatie van de cliënten, hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigden, alsook het klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie of verrichting;
   - assimilatie van de binnen het kantoor geldende regels inzake risicoanalyse
   - het onderkennen van de verrichtingen en feiten die met witwassen verband kunnen houden;
   - wat de in die gevallen te volgen procedures zijn;
b) de mededeling en terbeschikkingstelling van informatie die hen in staat stelt om de vereiste kennis inzake de strijd tegen het witwassen te actualiseren, zijnde meer bepaald het door het kantoor vastgelegd cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid, de naam van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet, alsook de risicogevoelige regio's, personen en activiteiten.

Teneinde het IAB in staat te stellen om de controlefunctie die de wet aan het IAB heeft toevertrouwd uit te oefenen, zullen de beroepsbeoefenaars erop toezien dat zij aan het IAB een overzicht kunnen bezorgen van de speciale opleidings- en sensibiliseringsprogramma's die door de personeelsleden van hun accountants- en/of belastingconsulentenkantoor werden gevolgd. Voor de kantoren die minstens één verantwoordelijke voor de toepassing van de wet hebben aangesteld, dient deze informatie te worden opgenomen in het verplichte jaarverslag.

7. Schema's

7.1. Schema identificatie natuurlijke persoon = cliënt / lasthebber

<table>
<tr><th colspan="2">Natuurlijke persoon = cliënt / lasthebber</th></tr>
<tr><td>Te identificeren gegevens</td><td>Verificatiedocument</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Verplichte gegevens:
• Naam, voornaam
• Geboorteplaats en -datum</td><td>Belg met woonplaats in België: identiteitskaart of geldig paspoort (is document gelijkwaardig aan identiteitskaart).</td></tr>
<tr><td>Niet-Belg met woonplaats in België: een document dat hem door de Belgische overheden wordt uitgereikt conform zijn statuut op het Belgisch grondgebied (verblijfsvergunning, bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister)</td></tr>
<tr><td>Natuurlijke persoon met woonplaats in het buitenland: elk officieel identiteitsdocument zoals de identiteitskaart, het paspoort, het rijbewijs, de belastingaangifte (VS), sociale zekerheidskaart, enz.</td></tr>
<tr><td>Facultatieve gegevens (in de mate van het mogelijke):
• Adres</td><td>Indien het adres niet op de hierboven vermelde documenten werd opgenomen:
• Verklaring ondertekend door cliënt betreffende zijn adres (indien cliënt met laag witwasrisico)
• In voorkomend geval, versturen van post op naam met follow-up van teruggekeerde zending of opdrachtbrief.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Aanvullende maatregelen in functie van het risiconiveau in hoofde van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting, identificatie al dan niet op afstand:
• Afschrift van het certificaat van een geldige elektronische handtekening afkomstig van een certificatieautoriteit;
• Fiscale aangifte, paspoort, rijbewijs, sociale zekerheidskaart, geboortebewijs...;
• Aftoetsen aan de hand van betrouwbare andere bronnen: onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren (o.a. Companyweb, Graydon, Belfirst, Dun & Bradstreet…);
• Binnen een redelijke termijn overgaan tot een face-to-face-identificatie</td></tr>
</table>

7.2. Schema identificatie van het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie

<table>
<tr><th colspan="2">Identificatie van het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie</th></tr>
<tr><td colspan="2">• kennisneming van de doelstelling die de cliënt nastreeft met het aanknopen van de zakelijke relatie;
• kennisneming van het type verrichtingen dat hij wenst uit te voeren, in het bijzonder in het kader van bepaalde wettelijke opdrachten zoals de inbreng in</td></tr>
<tr><td colspan="2">Dit onderzoek hangt af van:
• de activiteitensector waarbinnen de cliënt werkzaam is;
• de geografische ligging van de activiteiten;
• de risicogevoeligheid van de cliënt.</td></tr>
<tr><td>Identificatie:
• Activiteit van de cliënt;
• herkomst van de fondsen of van het vermogen;
• samenhang van de aangegeven activiteit van de cliënt met de boekhoudkundige en financiële gegevens</td><td>Bronnen:
• afstemming met de statuten en het jaarverslag;
• website van de cliënt;
• onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren (bv. Graydon, Companyweb, Dun & Bradstreet, enz..</td></tr>
</table>

7.3. Schema identificatie rechtspersoon / juridische structuur

<table>
<tr><th colspan="2">Cliënt/lasthebber = een rechtspersoon / juridische structuur</th></tr>
<tr><th>Te identificeren gegevens</th><th>Verificatiedocument</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Rechtspersoon:
• Maatschappelijke benaming
• Maatschappelijke zetel
• Lijst van bestuurders
• Bepalingen betreffende de vertegenwoordigingsbevoegdheid</td><td>Rechtspersoon naar Belgisch recht:
• de gecoördineerde statuten die ter griffie van de rechtbank van koophandel zijn neergelegd of in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd;
• de lijst van de bestuurders van de cliënt-rechtspersoon en de bekendmaking van hun benoeming in het Belgisch Staatsblad, of enig ander bewijsstuk aan de hand waarvan hun hoedanigheid van bestuurder kan worden bewezen, zoals elke publicatie in het Belgisch Staatsblad waarin die personen als bestuurders worden vermeld, of de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening;
• de recentste publicatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de cliënt-rechtspersoon in het Belgisch Staatsblad;
• of enig ander document afkomstig van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of opzoekings- en zoekmotoren indien de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering inhouden.</td></tr>
<tr><td>Rechtspersoon naar buitenlands recht:
• gebruik van gelijkaardige bewijsstukken als deze opgesomd voor de rechtspersonen naar Belgisch recht: Kbis (Fr), Mémorial Luxembourgeois, Kamers van Koophandel;
• of enig ander document afkomstig van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren indien de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering inhouden.</td></tr>
<tr><td>Juridische structuren andere dan een rechtspersoon:
• bestaan, aard, doel;
• wijze van beheer;</td><td>Juridische structuren andere dan een rechtspersoon:
Verificatie van die informatie aan de</td></tr>
</table>

• vertegenwoordiging van de betrokken juridische structuur.	hand van alle documenten die daartoe als bewijs kunnen dienen eventueel aangevuld met informatie afkomstig van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren
De lasthebber die de cliënt vertegenwoordigt in zijn zakelijke relatie met de beroepsbeoefenaar: • identificatie van de lasthebber; • identificatie van de bevoegdheid van de lasthebber om de vennootschap te verbinden.	• verificatie van de identiteit van de lasthebber aan de hand van de identiteitskaart, het paspoort, het bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of enig ander document dat hem door een overheid wordt uitgereikt, rijbewijs, belastingaangifte (VS), inschrijving bij de sociale zekerheid of enig ander bewijsstuk naargelang de risicogevoeligheid van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting; • verificatie van de bevoegdheid om de rechtspersoon/juridische structuur te verbinden: publicatie in het BS van de vertegenwoordigingsbevoegdheden, organigram, een organisatienota, een interne of externe mededeling aan de rechtspersoon of juridische structuur, een persbericht of enig ander document afkomstig van onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren.

7.4. Schema identificatie uiteindelijke begunstigden

<table>
<tr><th colspan="2">Uiteindelijke begunstigden</th></tr>
<tr><th>Wie?</th><th>Hoe?</th></tr>
<tr><td>De uiteindelijke begunstigde beoogt de persoon of personen:
• die in rechte de controle hebben over de rechtspersoon: de personen die meer dan 25 % van de aandelen of stemrechten van een niet-genoteerde vennootschap bezitten of dit rechtstreeks of onrechtstreeks controleren;
• die in feite een controle uitoefenen op de rechtspersoon: de personen die de controlebevoegdheid uitoefenen op de vennootschap door het uitoefenen van mandaten in het bestuursorgaan en die haar beheer als dusdanig beïnvloeden doch niet optreden in de relatie met de beroepsbeoefenaar
• die voordeel halen uit de verrichting of zakelijke relatie</td><td>• Taak van de cliënt: verplichting om de identiteit van zijn uiteindelijke begunstigden mee te delen aan de hand van de oprichtingsakte van de vennootschap, het nominatief aandeelhoudersregister, of de vennotenlijst, de lijst van de aanwezigheden op algemene vergaderingen, enz.;
• Taak van de beroepsbeoefenaar:
o onderzoek van de pertinentie en de geloofwaardigheid van de door de cliënt meegedeelde informatie;
o bijkomende verificaties via de toetsing aan de hand van andere openbare of onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren. Deze bijkomende verificaties hangen af van de risicogevoeligheid van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting op het vlak van witwassen van geld of terrorismefinanciering.</td></tr>
<tr><th>Te identificeren gegevens</th><th>Verificatiedocument</th></tr>
<tr><td>Verplichte gegevens:
• Naam, voornaam</td><td>Documenten te leveren door de cliënt zelf indien het gaat om de uiteindelijke begunstigde van een rechtspersoon :
• Oprichtingsakte (publicatie Belgisch Staatsblad, KBis ,Kamers van Koophandel…),
• Aandelenregister, aanwezigheidslijst algemene vergadering…</td></tr>
<tr><td></td><td>Natuurlijke persoon is uiteindelijke begunstigde van de opdracht : identiteitskaart, paspoort, bewijs van inschrijving in vreemdelingenregister of elk ander overheidsdocument, rijbewijs, fiscale aangifte (US), sociale zekerheidskaart of rekening houdende met risiconiveau in hoofde van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting elk ander bewijskrachtig document</td></tr>
<tr><td>Facultatieve gegevens (in de mate van het mogelijke):
• Geboorteplaats en –datum</td><td>Indien het adres niet vermeld is in voormelde documenten:</td></tr>
</table>

• adres.	• Verklaring ondertekend door cliënt betreffende het adres (indien cliënt met laag witwasrisico) • In voorkomend geval, versturen van post op naam met follow-up van teruggekeerde zending.
Indien uiteindelijke begunstigde ook lasthebber is : identificatie overeenkomstig de regels voor lasthebbers	